

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา นับได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการในทุกด้านของช่วงอายุแรกเกิดจนถึงห้าขวบ หรือวัยก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งที่มักเรียกกันว่า “เด็กปฐมวัย” ให้มีพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามหลักวิชาการแล้วก็จะสามารถเติบโตเป็น เด็กดีมีคุณภาพ ส่งผลดีต่ออนาคตของสังคมและประเทศชาติด้วย ซึ่งจากข้อมูลของ ศ.ดร.เจมส์ เจ เฮกแมน (James J. Heckman) นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบลจากมหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าว ไว้ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมดีที่สุดในระยะยาว โดยคืนผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคตมากถึง 7 เท่า เป็นทั้งการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศ ลดอัตราการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ” นอกจากนี้องค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ซึ่งเป็นหน่วยงานของสหประชาชาติมีหน้าที่ สำคัญในการ ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม พัฒนาการสุขภาพ ตลอดจน ความเป็นอยู่ของแม่และเด็กในประเทศกำลังพัฒนา ได้ระบุไว้ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะมีทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางด้านสติปัญญา และ ความฉลาดทางด้านอารมณ์สูงขึ้นกว่าปกติ และนำไปสู่การมีโอกาสในการเรียนรู้ต่อในระดับที่สูงขึ้น และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพมีรายได้สูง ส่งผลให้อัตราการก่อคดีหรือสร้างปัญหาสังคมลดน้อยลงด้วย (ประเวศ วะสี. 2557 : 35)

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 ครอบคลุมเด็กทั่วไป เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ รวมถึงเด็กต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพนั้นจะส่งผลต่อทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างชัดเจน คือ เด็กมีศักยภาพในการเรียนรู้และสามารถเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น มีการทำงานที่ดีขึ้น สามารถดูแลตนเองและลดการพึ่งพาจากรัฐ ฉะนั้นนโยบายและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2556 : 4) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2560-2564 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ตลอดจนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นการสร้างความพร้อมในการเรียนรู้และเชื่อมโยงการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ที่มี 7 ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนให้มีความสมบูรณ์และครอบคลุมการดำเนินงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ยุทธศาสตร์ ที่ 1 การจัดการและการให้เด็กเข้าถึงบริการที่พัฒนาเด็กปฐมวัย เน้นให้เด็กทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างเด็กในเมืองและพื้นที่ห่างไกล ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบทบาทการเป็นพ่อเป็นแม่ การอบรมเลี้ยงดู และบทบาทของครอบครัว เน้นปรับบทบาทของการเป็น

พ่อแม่ที่ไม่ใช่แค่การเลี้ยงดูลูกเท่านั้น ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการที่พัฒนาเด็กปฐมวัย ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดระบบข้อมูลและตัวชี้วัด เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และการดำเนินการตามกฎหมาย เน้นการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยและการดำเนินการทางกฎหมาย ยุทธศาสตร์ที่ 6 การวิจัย การพัฒนา และการเผยแพร่องค์ความรู้และยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการ การติดตาม การประเมินผล และการสนับสนุนเครือข่ายการทำงานร่วมกัน เน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของกลไกต่างๆ บูรณาการนำไปสู่การขับเคลื่อนงานที่เป็นรูปธรรม (สยามรัฐออนไลน์. 2560)

รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทย มีกระบวนการจัดเป็นไปตามลักษณะของหน่วยงาน ซึ่งในปัจจุบันมีการจำแนกออกเป็นส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการที่หลากหลาย มีลักษณะการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ แต่ละแห่งจะรับเด็กอายุแตกต่างกันตั้งแต่แรกเกิด-6 ปี ดังนี้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551 : 32-37 ; หฤทัย อรุณศิริ. 2551 : 2 ; นันทิยา รักตประจิด. 2548 : 24)

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยร่วมกับชั้นประถม ศึกษา และทำหน้าที่ให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กในการที่จะเข้าเรียนที่เป็นระบบ วิธีจัดการเรียนการสอน หลักสูตรและบุคลากร จึงมุ่งเน้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จัดอยู่ในรูปแบบของโรงเรียนอนุบาล เนื่องจากรัฐไม่สามารถจัดการศึกษาในระดับนี้ได้อย่างทั่วถึง จึงสนับสนุนให้เอกชนดำเนินการโรงเรียนที่มีมาตรฐาน มักจะเสียค่าเล่าเรียนสูง แต่ก็นับได้ว่าได้ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างมาก
3. กรมศาสนา เริ่มโครงการสอนเด็กก่อนวัยเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 โดยใช้วัดเป็นสถานที่อบรมสั่งสอนเด็ก ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้พระได้ทำประโยชน์แก่สังคม และเป็นการเตรียมเด็กให้มีความรู้พื้นฐานก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมวัฒนธรรมอันดีงามให้แก่เด็ก
4. องค์กรเอกชน ประกอบด้วย สมาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชน และคณะทำงานด้านเด็ก ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่น มูลนิธิเด็ก มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก พิระยานุเคราะห์ มูลนิธิ สหทัยมูลนิธิ สมาคมสงเคราะห์เด็กกำพร้าแห่งประเทศไทย มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม เป็นต้น โดยมีเป้าหมายหลักการในการทำงานเพื่อพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยง ทั้งเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กเร่ร่อน เด็กถูกทอดทิ้ง ฯลฯ
5. โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการจัดให้บริการชั้นเด็กเล็ก เพื่อช่วยเหลือเด็กและผู้ปกครอง โดยจัดเป็นชั้นเรียนสำหรับเด็กเล็กแทรกอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาของเทศบาล ผู้ปกครองเด็กช่วยเหลือโรงเรียนบ้างเล็กน้อย ครูผู้สอนอาจอาศัยคนท้องถิ่นนั้นมาช่วยสอน และรับครูที่จบการศึกษาปฐมวัยเข้ามาเป็นครูของโรงเรียน

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยจะมีความหลากหลาย แต่จากการดำเนินงาน ติดตามสถานการณ์เด็กปฐมวัยในปัจจุบัน ของ กระทรวงสาธารณสุข พบว่า เด็กปฐมวัย ของไทยมีวิกฤตทางด้านพัฒนาการ โดยมีพัฒนาการล่าช้าต่ำกว่ามาตรฐานถึง 30 % และอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการศึกษาของเด็กไทยที่กำลังเป็นปัญหาใหญ่ ในขณะนี้ที่ประมาณ 10-15 % ของเด็กไทยชั้น ป.3 และ ป.6 “อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดไม่เป็น” ทำให้ประเทศไทย สูญเสียโอกาสในการพัฒนาเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในการเปิดประเทศรับการเป็น AEC และ ข้อมูลการสำรวจพัฒนาการเด็กของกรมอนามัยเมื่อปี พ.ศ. 2557 พบเด็กแรกเกิด -2 ปี มีพัฒนาการไม่สมวัยร้อยละ 22 ส่วนเด็กอายุ 3-5 ปี มีพัฒนาการไม่สมวัยสูงถึงร้อยละ 34 หรือ 1 ใน 3 จำเป็นต้องเร่งค้นหาเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า ให้ได้รับการส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการ อย่างเหมาะสม ซึ่งพบว่าร้อยละ 90 จะกลับมาปกติ ส่วนอีกร้อยละ 10 อาจมีปัญหาอื่นๆ เช่น ออทิสติกหรือมีปัญหาด้านการเรียนรู้ ต้องรับการดูแลรักษา กระตุ้นพัฒนาการโดยผู้เชี่ยวชาญ อย่างต่อเนื่อง (สำนักข่าว Hfocus (เอชโฟกัส). 2560)

ในขณะเดียวกัน สุริยา ช้องเสนาะ (2560) ได้นำเสนอ ปัญหาสำคัญของการศึกษาปฐมวัย ไว้ดังนี้ 1) การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการ ที่สำคัญตามช่วงวัยของเด็ก จึงมีความคาดหวังที่ต้องการให้เด็กอ่านออกเขียนได้ จึงส่งลูกเข้าเรียน ในโรงเรียน ที่มีระบบการสอนแบบ “เร่งเรียนเขียนอ่าน” รวมทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเลี้ยงดู เด็ก เช่น ไอแพด (iPad) โทรศัพท์มือถือ หรือโทรทัศน์ ก็มีผลสำคัญที่ทำให้เด็กมีความบกพร่อง ในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น 2) การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยของครู ผู้บริหารและสถานศึกษา การขาดแคลนความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย จึงทำให้ครูเน้นให้เด็กอ่านเขียนมากกว่าวัย และ เน้นการสอนที่มีลักษณะให้เด็กท่องจำมากกว่าทักษะด้านการคิดการตัดสินใจ ในขณะที่ ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนบริหารงานเพื่อชื่อเสียงของโรงเรียนจึงเตรียมความพร้อมของเด็ก เพื่อการแข่งขันมากกว่าการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็ก รวมถึงปัญหาสถานศึกษา ไม่สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง จึงทำให้เกิดการเรียนเพื่อสอบเข้า โรงเรียนที่มีชื่อเสียงตั้งแต่ระดับอนุบาล 3) ระบบการผลิตครูปฐมวัย จากค่านิยมของการเข้ารับ ราชการที่มีสวัสดิการที่ดีและมีความมั่นคงในชีวิต จึงเกิดความจำเป็นต้องเพิ่มคุณวุฒิด้านการศึกษา ของครูให้สูงขึ้น แต่ระบบการผลิตครูในปัจจุบันยังขาดกลไกในการติดตามและประเมินคุณภาพ เช่น การเปิดรับครูปฐมวัยจำนวนมาก ทำให้อัตราส่วนระหว่างอาจารย์กับจำนวนนักศึกษา ไม่สอดคล้องกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอน เนื่องจากกระบวนการพัฒนา ครูปฐมวัย ไม่สามารถทำได้ด้วยการบรรยายเท่านั้น แต่จำเป็นต้องมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีอาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยมาดูแลอย่างใกล้ชิด และ 4) การให้ความสำคัญ ด้านเนื้อหาและการวัดผลมากกว่าการประเมินผลเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการวัดผลระดับ ประถมศึกษาตอนต้น มุ่งเน้นให้เด็กท่องจำ ความรู้จำนวนมากไม่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับ หลักสูตรของการศึกษาปฐมวัยที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยคำนึงถึงการพัฒนาการใน ทุกด้านอย่างสมดุล ได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์และจิตใจ นอกจากนี้ครูในโรงเรียน อนุบาลและศูนย์เด็กเล็กส่วนใหญ่ เน้นการวัดผลด้านความจำ โดยขาดการประเมินตามสภาพ

ความเป็นจริง รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษาของรัฐ ใช้หลักเกณฑ์ตัดสินมากกว่า การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทำให้ขาดแนวทางในการปรับปรุงผู้เรียนให้ดีขึ้น

จากความเป็นมา และสภาพปัญหา ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาระดับ ประถมวัยเป็นรากฐาน ที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จึงต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ เรียนพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับ ความสนใจของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานนับเป็นกิจกรรมเสริม ประสบการณ์อย่างหนึ่งที่เด็กสนใจ เด็กทุกคนชอบฟังนิทาน โดยเฉพาะเด็กอายุระหว่าง 4-6 ปี จะสนใจสิ่งภายนอกมากขึ้น มีอารมณ์ขันรักสนุกชอบฟังนิทานต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับ สัตว์พูดได้ชอบคำพูดซ้ำๆ นิทานจึงเป็นสื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของเด็กได้อย่าง สนุกสนาน ช่วยฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟังอย่างมีสมาธิ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เนื้อหาของ นิทานเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก เรื่องราวจากนิทานจะสื่อความหมายต่อตัวเด็ก นอกจากนี้จะให้ความ บันเทิงสนุกสนานผ่อนคลายความเครียดแล้ว ยังช่วยให้เกิดประโยชน์ในการปลูกฝังให้เด็กมี จิตใจอ่อนโยน กล้าหาญ มีความรู้สึกเสียใจกับความทุกข์ของผู้อื่น รู้จักการแบ่งปันความสุขให้ผู้อื่น ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมการปรับตัวและส่งเสริมจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กได้เป็น อย่างดี นิทานที่จะนำมาถ่ายทอดให้เด็กมีมากมาย ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนต้องการจะสอดแทรกเนื้อหา ประเภทใดให้กับเด็ก เช่น นิทานวีรบุรุษ นิทานสอนคติธรรม นิทานพื้นบ้าน (อรรถญา เพิ่มพิรพัฒน์. 2548)

ด้วยเหตุผลที่สำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การพัฒนาความสามารถด้าน การฟัง ภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานสองภาษาของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 9 แห่ง ใน จังหวัดนครราชสีมา เพื่อพัฒนา การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของ เด็กปฐมวัย โดยเฉพาะ ทักษะการฟังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และบรรลุวัตถุประสงค์ของ การเรียนภาษาเพื่อการ สื่อสารได้อย่างแท้จริง และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ความสามารถด้านการ ฟังภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปีการศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ผลของการพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานสองภาษา ของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นอย่างไร
2. ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อ ในการเรียนรู้ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกัน หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานสองภาษาของ เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน สองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานสองภาษา จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้นิทานเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย และได้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยในรูปแบบการจัดกิจกรรมการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้นิทาน

2. เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโคกไทย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน
  - เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลพระบึง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน
  - เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลปอปลาทอง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 18 คน
  - เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเขว้า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน
  - เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน
  - เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเกษม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน
  - เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล คิมมะฮะฮะ-สวนหม่อน อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 12 คน
  - เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลประทาย อำเภوبرางัว จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน
  - เด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล ตลาดไทร อำเภوبرางัว จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 12 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

ในการศึกษา ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ คัดเลือกนิทาน เรื่องสิงโตกับแพะ (ซึ่งเป็นนิทานอีสปภาษาอังกฤษ) สำหรับเด็ก ปฐมวัย เพื่อ เป็นสื่อ ในการเรียน รู้นำไปสู่ การพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ

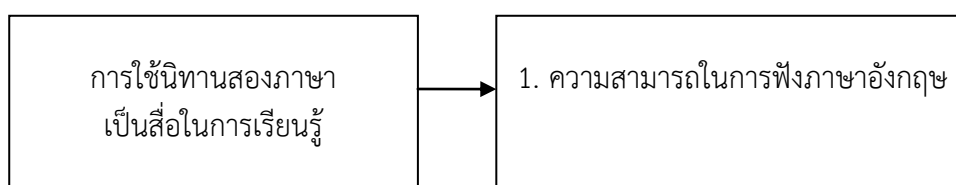
4. ระยะเวลาในการทดลอง

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง เป็นกิจกรรมจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 1 สัปดาห์ จำนวน 5 ครั้ง (ระหว่างวันที่ 3 - 7 กรกฎาคม 2560) ครั้งละ 30 นาที

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟัง ภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานสองภาษาของเด็กปฐมวัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กตั้งแต่อายุ 3- 4 ขวบ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560

1. การใช้ นิทาน สองภาษาเป็นสื่อ ในการเรียน รู้ หมายถึง กิจกรรม จัดประสบการณ์ การเรียน รู้เพื่อพัฒนา ความสามารถด้าน การฟังภาษาอังกฤษ โดย ใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อ ใน การเรียน รู้ โดยจัดกิจกรรมตามขั้นตอน คือ กิจกรรม ก่อนฟัง กิจกรรม ระหว่างฟัง และกิจกรรม หลังฟัง

2. ความสามารถในการ ฟังภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการ ฟังเพื่อออกเสียง เลียนแบบเจ้าของภาษา และ เรียนรู้เข้าใจความหมายของคำศัพท์

3. นิทานสองภาษา หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสลับต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกคติสอนใจลงไป เนื้อหาจะประกอบไปด้วย ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของ เด็กปฐมวัยโดยใช้ นิทานสองภาษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งมี เนื้อหาจำแนกตามลำดับเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546
  - 1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
  - 1.3 หลักการจัดการประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
  - 1.4 การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
  - 1.5 กิจกรรมหลักในการจัดการประสบการณ์แบบบูรณาการในระดับปฐมวัย
  - 1.6 การประเมินเด็กปฐมวัย
2. พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
  - 2.1 ความหมายของภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
  - 2.2 ความสำคัญของภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
  - 2.3 ความหมายของการฟัง
  - 2.4 ความสำคัญของการฟัง
  - 2.5 พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย
3. แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน
  - 3.1 ความหมายของนิทาน
  - 3.2 ประเภทของนิทาน
  - 3.3 หลักเกณฑ์การเลือกนิทาน
  - 3.4 เทคนิคในการเล่านิทาน
  - 3.5 รูปแบบการเล่านิทาน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 3 - 47) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยเริ่มต้นมาเป็นเวลานานแล้ว นับตั้งแต่สมัย กรีก และโรมัน โดยพลาโต (Plato) อริสโตเติล (Aristotle) และนักปรัชญาอีกหลายท่านในสมัยนั้นที่ได้

เล็งเห็นความสำคัญของเด็กในช่วง 6 ปีแรกของชีวิต จากแนวคิดของนักปรัชญาต่างๆ เหล่านี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในสมัยต่อมา

Plato และ Aristotle (กรมวิชาการ, 2546 : 3 - 47) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่า รัฐควรเตรียมพัฒนาเด็กตั้งแต่ทารก เพื่อให้พร้อมที่จะสนองความต้องการของประเทศและควรเน้นการพัฒนาเริ่มจากที่บ้านและโรงเรียนมีส่วนในการเลี้ยงดู

Martin Luther (กรมวิชาการ, 2546 : 3 - 47) มีความเชื่อถือความสำคัญของครอบครัวว่าเป็นสถาบันที่สำคัญขั้นมูลฐานที่จะมีส่วนต่อการให้การศึกษาแก่บุตร โดยออกมาในรูปการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ ศูนย์แม่และเด็ก บ้านรับเลี้ยงเด็กและการศึกษาสำหรับครอบครัว

สรุปจากความคิดของนักการศึกษาที่สำคัญๆ ดังกล่าว พอจะสรุปพื้นฐานและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้ว่าหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมุ่งเน้นพัฒนาเด็กใน 3 ประการ ดังนี้

1. ความเสมอภาคทางโอกาส เด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากที่ใด สังคมใดจะมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการพัฒนาในระดับปฐมวัย เพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่ความเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ

2. การพัฒนาศักยภาพของเด็ก มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพหรือความสามารถอยู่ในตัว ซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิด ศักยภาพต่างๆ เหล่านี้สามารถพัฒนาได้ และจะสามารถนำออกมาใช้ เมื่อได้รับการกระตุ้นทั้งจากสิ่งแวดล้อมและแรงจูงใจภายในตัวเอง การศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้จะต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมาและพัฒนาศักยภาพนั้นให้เจริญงอกงามสมบูรณ์

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นธรรมชาติของมนุษย์ เด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันตามคุณสมบัติประจำตัวและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ การจัดการศึกษาจะต้องตระหนักถึงธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นพื้นฐานในการวางแนวทางพัฒนาเด็กตามลักษณะของเขาและเป็นการพยายามเข้าถึงตัวเด็กแต่ละคน

2. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ, 2546) พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากการสะสมประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะเป็นไปได้ด้วยดี ถ้าเด็กใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว ได้คิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต ได้ลงมือปฏิบัติ สร้างสรรค์คิดแก้ปัญหาและ

ค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเล่นจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว การจัดการศึกษาจึงถือว่า “การเล่น” อย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือสิ่งแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือแตกต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพของชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

3. สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กปฐมวัย

3.1 หลักการ

หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญ ดังนี้

- 3.1.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 3.1.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
- 3.1.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 3.1.4 จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
- 3.1.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา ในการพัฒนาเด็ก

3.2 จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ โดยที่มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

- 3.2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 3.2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
- 3.2.3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
- 3.2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 3.2.5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- 3.2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 3.2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 3.2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 3.2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 3.2. 10 มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 3.2. 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 3.2. 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3.3 อายุและระยะเวลาเรียน

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 5 ปี เตรีมอนุบาลคือเด็กที่มีอายุ 3 ปี ชั้นอนุบาล 1 จัดการศึกษาให้แก่เด็กอายุ 4 ปี ชั้นอนุบาล 2 จัดการศึกษาให้แก่เด็กอายุ 5 ปี การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย มีระยะเวลาในการจัดการศึกษา 2 ปีการศึกษา แต่แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาไม่น้อยกว่า 38 - 40 สัปดาห์ๆ ละ 5 วัน ในแต่ละวันจะใช้เวลา 5 - 6 ชั่วโมงโดยประมาณ และทำกิจกรรมครบตามตารางกิจกรรมประจำวัน

3.4 เป้าหมายของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัย

การจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัย มีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

- 3.4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัยพัฒนากล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส มีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพอนามัย และเรียนรู้การระวังและรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
- 3.4. 2 พัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ มีเป้าหมายเพื่อฝึกให้เด็กมีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ควบคุมอารมณ์ตนเอง รู้จักผ่อนคลาย ความเครียด มีสุขภาพดี มีความสุขและแสดงออกได้เหมาะสมกับวัย มีความรักความชื่นชมในศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นและประเทศชาติ เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- 3.4. 3 พัฒนาการทางด้านสังคม มีเป้าหมายเพื่อฝึกให้เด็กรู้จักตนเองและบุคคลที่ใกล้ชิด เห็นความสำคัญของครอบครัว สังคม ชุมชน นิสัยที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มีความสนใจในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีความภูมิใจในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความเป็นไทย

3.4. 4 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา มีเป้าหมายเพื่อฝึกให้เด็กสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมาย มีความสามารถในการรับรู้ โดยใช้ประสาทสัมผัส มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและใช้เหตุผล มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการเรียนรู้ และมีความสนใจต่อสิ่งที่ได้พบเห็น

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 มุ่งพัฒนาเด็กให้มีความสมดุลทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

3.5 คุณลักษณะตามวัย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32 - 35) กล่าวว่า คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัย หรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3 - 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของตน พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตเห็นว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันที่ คุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 5 ปี มีดังนี้

3.5.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้
- 2) รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
- 3) เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างต่อเนื่อง
- 4) เขียนรูปร่างสามเหลี่ยมตามแบบได้
- 5) ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
- 6) ใช้ก้ำมือน้อยได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกทรงเท้า ฯลฯ
- 7) ยึดตัว คล่องแคล่ว

3.5.2 พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- 2) ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

3.5. 3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
  - 2) เล่นและทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
  - 3) พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
  - 4) รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่
  - 5) รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

3.5. 4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของได้

- 2) บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้
- 3) พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเป็นเรื่องราวได้
- 5) สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียด

เพิ่มขึ้นและแปลกใหม่

- 6) รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”
- 7) เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
- 8) นับปากเปล่าได้ถึง 20

สรุปได้ว่า คุณลักษณะตามวัยของเด็กจะพัฒนาตามอายุ ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม และเต็มศักยภาพของตนเอง

3.6 สารการเรียนรู้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 10) กล่าวว่า สารการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สารการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการและคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหาการท่องจำ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสารการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สารการเรียนรู้ กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.6.1 ส่วนที่ 1 ประสบการณ์สำคัญ

กรมวิชาการ (2546 : 10 - 14) กล่าวว่า ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญ มีดังนี้

- 1) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่
  - 1.1) การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
    - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
    - การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
    - การเล่นเครื่องเล่นสนาม
  - 2) การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก

- การเล่นเกมเล่นสั่มผัส
  - การเขียนภาพและการเล่นกับสี
  - การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน
- แทงไม้ เศษวัสดุ ฯลฯ
- การต่อของ บรจุ เท และแยกชิ้นส่วน
- 1.3) การรักษาสุขภาพ
- การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย
- 4) การรักษาความปลอดภัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจกรรม
1. ประจำวัน
- 2) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และ
- จิตใจ ได้แก่
- 2.1) ดนตรี
- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
  - การเล่นเกมดนตรีง่ายๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภท
- เคาะ ตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- 2) สุนทรียภาพ
- การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
  - การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และ
- เรื่องราว/เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่างๆ
- 2.3) การเล่นเกม
- การเล่นเกมอิสระ
  - การเล่นเกมรายบุคคล การเล่นเกมเป็นกลุ่ม
  - การเล่นเกมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
- 2.4) คุณธรรม จริยธรรม
- การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ
- 3) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่
- การเรียนรู้ด้านสังคม
  - การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
  - การเล่นเกมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
  - การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
  - การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และ
- ความต้องการของตนเองและผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็น
- ของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น

- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย
- 4) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาได้แก่
  - 4.1) การคิด
    - การรู้จักสิ่งต่างๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส
    - การเลียนแบบการกระทำของเสียงต่างๆ
    - การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่างๆ
    - การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุของเล่น
    - การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุต่างๆ
  - 4.2) การใช้ภาษา
    - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
    - การพูดเกี่ยวกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง
    - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และ
    - การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
    - การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ผ่านสื่อ
    - ความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์เขียนชื่อตนเอง
    - การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อ
    - ความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ
- 4. 3) การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ
  - การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความแตกต่างของ
  - การจับคู่ การจำแนก และการจับกลุ่ม
  - การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ
  - การเรียงลำดับสิ่งต่างๆ
  - การคาดคะเนสิ่งต่างๆ
  - การตั้งสมมติฐาน
  - การทดลองสิ่งต่างๆ
  - การสืบค้นข้อมูล
  - การใช้หรืออธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 4. 4) จำนวน

- การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
  - การนับสิ่งต่างๆ
  - การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
  - การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- 4.5) มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)
- การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและ
- การเหือก
- การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน
- ที่สัมพันธ์กัน
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีการ
- สิ่งต่างๆ กัน
- การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและ
- ภาพถ่าย และรูปภาพ
- การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด
- 4.6) เวลา
- การเริ่มต้นและการหยุด
  - การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้
- พรุ่งนี้ ฯลฯ
- การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ
  - การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู
- สรุปได้ว่า สาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะต้องจัดให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่จะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิด การเรียนรู้ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- 3.6. 2 ส่วนที่ 2 สาระที่ควรเรียนรู้
- กรมวิชาการ (2546 : 14) กล่าวไว้ว่า สาระที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราว รอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอน สามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาโดยคำนึงถึง ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 3 - 5 ปี ควรเรียนรู้มีดังนี้
- 1) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อนามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย การรับประทานอาหารที่ถูก สุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะ แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี
  - 2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควร ได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่างๆ ที่เด็ก ต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

3) ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

4) สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์จะต้องจัดให้ครอบคลุมสาระที่เด็กควรเรียนรู้ คือ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวเด็ก และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก จึงจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี

3.7 การจัดประสบการณ์

กรมวิชาการ (2546 : 41) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.7.1 หลักการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
- 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 5) ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3.7.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- 4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9) ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

1

0) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

3.7.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1) หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1.1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

1.2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

1.3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้งใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที

1.4) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2) ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

2.1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นกิจกรรมกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

2.2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนา

ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

2.3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย ในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่ตนนับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

2.4) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีและแสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

2.5) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการคิดรวบยอด สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษาสถานศึกษาที่ ประกอบอาหาร จัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

2.6) การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมภาษาไทยให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

2.7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการจัดประสบการณ์และขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวันต้องจัดให้ครอบคลุมทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมเป็นรายบุคคล กลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและครูเป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมพัฒนาอารมณ์ จิตใจ กิจกรรมพัฒนาการคิด

กิจกรรมพัฒนาภาษา รวมทั้งการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการเหมาะสมกับวัยและเต็มตามศักยภาพ

1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

1. ความหมายของการพัฒนาการ

ประสาธ อิศรปริดา (2547 : 27) ให้ความหมายของการพัฒนาการไว้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดของบุคคลตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิจนกระทั่งอวสานแห่งชีวิต การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเป็นไปตามขั้นตอนและปรากฏอยู่อย่างถาวร

สำนวน ตาละลักษณ์ (2547 : 7) ได้กล่าวว่ากระบวนการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของบุคคลที่ดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกันไป อันเป็นการเพิ่มสมรรถภาพของบุคคล ซึ่งพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนเป็นผู้ใหญ่จะเกิดขึ้นเรื่อยๆ เป็นขั้นๆ ไป และสอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

สรุปได้ว่า พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของบุคคลที่ดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นพัฒนาการของมนุษย์ที่จะเกิดขึ้นเรื่อยๆ เป็นขั้นๆ ไปอย่างสอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา

2. พัฒนาการทางสติปัญญา

ประสาธ อิศรปริดา (2547 : 49) ได้กล่าวว่า สติปัญญาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกันโดยเมื่อบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สติปัญญาจะต้องทำงานด้วยการปรับตัวและการจัดระบบมีผลให้โครงสร้างของสติปัญญามีการพัฒนาเนื้อหาของสติปัญญาจะเปลี่ยนแปลงไปตามโครงสร้างที่ควบคุมอยู่และแสดงออกมาทางพฤติกรรมที่สังเกตได้ เช่น การตอบคำถาม การอธิบายเหตุผล

สำนวน ตาละลักษณ์ (2547 : 8) ได้ให้นิยามของสติปัญญาไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะคิด วางแผน หาเหตุผล แก้ปัญหา การที่ได้ก็จะมีความสามารถดังกล่าวได้นั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาไปตามขั้นตอนโดยเริ่มจากการรับรู้สิ่งต่างๆ จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การร่ำรส และการสัมผัส

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของสติปัญญาไว้แตกต่างกัน ซึ่งสรุปได้ว่า สติปัญญา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้ความสามารถในการคิด ความสามารถในการวางแผนและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การร่ำรส และการสัมผัส การนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การปรับปรุงตัวเองต่อสิ่งแวดล้อมสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างเป็นสุข

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget)

เพียเจท์ (Piaget) เป็นนักชีววิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ แต่มีความสนใจศึกษาทางด้านจิตวิทยา โดยเฉพาะในด้านกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดจนถึงวัยรุ่น

เป็นบุคคลแรกที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ศึกษาพัฒนาการด้านความคิดมนุษย์อย่างเป็นระบบระเบียบ เพียเจต์เชื่อว่าโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์ทุกคนมีความพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เกิด เพราะมนุษย์ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ผลจากกระบวนการดังกล่าวจะทำให้มนุษย์เกิดพัฒนาการของเขาวนปัญญา จากความเชื่อดังกล่าวเพียเจต์จึงได้ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กอย่างละเอียดด้วยการสร้างสถานการณ์เพื่อสังเกตพฤติกรรมของบุตรสาว3 คนของเขาเป็นระยะเวลาช้านาน และได้ทำบันทึกไว้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้ข้อสรุปว่าธรรมชาติของมนุษย์ มีพื้นฐานติดตัวตั้งแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ 1) การจัดและรวบรวม(organization) เป็นการจัดและรวบรวมกระบวนการต่างๆ ภายในให้เป็นระบบระเบียบอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อให้เกิดภาวะสมดุลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และ 2) การปรับตัว(adaptation) เป็นการปรับตัวเพื่อให้อยู่ในภาวะสมดุลกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง กล่าวคือการซึมซาบหรือดูดซึมประสบการณ์(assimilation) หมายถึง การที่มนุษย์มีการซึมซาบหรือดูดซึมประสบการณ์ใหม่เข้าสู่โครงสร้างของสติปัญญา(cognitive structure) หลังจากมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และการปรับโครงสร้างทางเขาวนปัญญา(accommodation) หมายถึง การปรับเปลี่ยนโครงสร้างของเขาวนปัญญาที่มีอยู่แล้วให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ที่ได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น

เพียเจต์ ได้กล่าวว่าการพัฒนาสติปัญญาและความคิดของมนุษย์จะต้องอาศัยทั้งการจัดรวบรวมและการปรับตัวดังกล่าว ซึ่งลักษณะพัฒนาการที่เกิดขึ้นจะดำเนินอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่เสริมพัฒนาการทางสติปัญญา 4 องค์ประกอบคือ (สุรางค์ โค้วตระกูล.2541 : 50)

1. วุฒิภาวะ (Maturation) คือ การเจริญเติบโตทางด้านสรีรวิทยามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสติปัญญาและความคิด โดยเฉพาะเส้นประสาทและต่อมไร้ท่อ

2. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาด้านสติปัญญา เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทุกครั้งที่คุณคนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งประสบการณ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดหาเหตุผลและทางคณิตศาสตร์ ซึ่งสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

3. การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม(Social transmission) คือการที่คุณคนได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ จากบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู เป็นต้น

4. กระบวนการพัฒนาสมดุล(Equilibration) คือ การควบคุมพฤติกรรมของตนเองซึ่งอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลเพื่อปรับสมดุลของพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดไปสู่ขั้นที่สูงกว่า

นอกจากนี้เพียเจต์ยังได้แบ่งขั้นพัฒนาการของเขาวนปัญญาออกเป็น 4 ขั้น คือ

1. ขั้นใช้ประสาทสัมผัสและกล้ามเนื้อ (Sensorimotor Period) อายุ 0 - 2 ปี เป็นขั้นพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา ก่อนระยะเวลาที่เด็กจะพูดเป็นภาษาได้ การแสดงถึงความคิดและสติปัญญาของเด็กวัยนี้จะเป็นในลักษณะของการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับเคลื่อนไหว เป็นลักษณะของปฏิกิริยาสะท้อน เช่น การดูด การมอง การไขว่คว้า มีพฤติกรรมน้อยมากที่แสดงออกถึงความเข้าใจ เพราะเด็กยังไม่สามารถแยกตนเองออกจากสิ่งแวดล้อมได้ ตัวตนของเด็กยังไม่ได้พัฒนาจนกว่าเด็กจะได้รับประสบการณ์ ทำให้ได้

พัฒนาตัวตนขึ้นมาแล้ว เด็กจึงสามารถแยกแยะสิ่งต่างๆ ได้จนกระทั่งเด็กอายุประมาณ 18 เดือน จึงจะเริ่มแก้ปัญหาด้วยตนเองได้บ้าง และรับรู้เท่าที่สายตามองเห็น

2. ชั้นเริ่มมีความคิดความเข้าใจ (Pre-operational Period) อายุ 2-7 ปี เด็กวัยนี้เป็นวัยก่อนเข้าโรงเรียนและวัยอนุบาลยังไม่สามารถใช้สติปัญญากระทำการสิ่งต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ ความคิดของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับความรู้เป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถใช้เหตุผลอย่างลึกซึ้งได้ วัยนี้เริ่มเรียนรู้การใช้ภาษาและสามารถใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ได้ พัฒนาการวัยนี้แบ่งได้เป็น 2 ชั้น คือ

2.1 ชั้นกำหนดความคิดไว้ล่วงหน้า (Preconception Thought) อายุ 2-4 ปี ระยะเวลาเด็กจะมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษา รู้จักใช้คำสัมพันธ์กับสิ่งของ มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ได้แต่ยังไม่สมบูรณ์ ไม่มีเหตุผล คิดเอาแต่ใจตัวเอง อยู่ในโลกแห่งจินตนาการ ชอบเล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการของตนเอง

2.2 ชั้นคิดเอาเอง (Intuitive Thought) อายุ 4-7 ปี ระยะเวลาเด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผลขึ้น แต่การคิดยังเป็นลักษณะการรับรู้มากกว่าความเข้าใจ จะมีพัฒนาการรับรู้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้เป็นหมวดหมู่ ทั้งที่มีลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่างกัน ลักษณะพิเศษของวัยนี้ คือ เชื่อตัวเองโดยไม่ยอมเปลี่ยนความคิด หรือเชื่อในเรื่องการทรงภาวะเดิมของวัตถุ (Conservation) ซึ่งเพียเจต์เรียกว่า Principle of Invariance

3. ชั้นใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete Operational Period) อายุ 7-11 ปี ระยะเวลาเด็กจะมีพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาอย่างรวดเร็ว สามารถคิดอย่างมีเหตุผล แบ่งแยกสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ลำดับขั้น จัดเรียงขนาดสิ่งของ และเริ่มเข้าใจเรื่องการคงสภาพเดิม สามารถนำความรู้หรือประสบการณ์ในอดีตมาแก้ปัญหาเหตุการณ์ใหม่ๆ ได้ มีการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) แต่ปัญหาหรือเหตุการณ์นั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม ส่วนปัญหาที่เป็นนามธรรมนั้นเด็กยังไม่สามารถแก้ได้

4. ชั้นใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (Formal Operational Period) อายุ 11-15 ปี ชั้นนี้เป็นขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิด ความคิดแบบเด็กๆ จะสิ้นสุดลง จะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ สามารถคิดแก้ปัญหาที่เป็นนามธรรมด้วยวิธีการหลากหลาย รู้จักคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ สามารถตั้งสมมติฐาน ทดลอง ใช้เหตุผล และทำงานที่ต้องใช้สติปัญญาอย่างสลับซับซ้อนได้ เพียเจต์กล่าวว่าเด็กวัยนี้เป็นวัยที่คิดเหนือไปกว่าสิ่งปัจจุบัน สนใจที่จะสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่าง และมีความพอใจที่จะคิดพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีตัวตนหรือสิ่งที่เป็นนามธรรม นักจิตวิทยาเชื่อว่า การพัฒนาความเข้าใจจะพัฒนาไปเรื่อยๆ จนกระทั่งเข้าสู่วัยรุ่น และเพียเจต์เชื่อว่าพัฒนาการของเขาวัยปัญญามนุษย์จะดำเนินไปเป็นลำดับขั้นเปลี่ยนแปลงหรือข้ามขั้นไม่ได้

1.3 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากช่วงปฐมวัยนั้นเป็นวัยที่เด็กเริ่มต้นพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นวัยที่รับรู้และซึมซับประสบการณ์ ที่จะก่อให้เกิดความรู้ และยัง

เป็นความจำที่แปรเป็นจิตใต้สำนึกของเด็กเมื่อเติบโตขึ้นอีกด้วย เพียเจต์ (Piaget) กล่าวว่าการจัดประสบการณ์ให้เด็กนั้น เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกหรือสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในภาวะสมดุลฝึกทำกิจกรรมตามลำพังและการรวมกลุ่ม เด็กจึงได้เรียนรู้จากกันและกัน ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้น่าจะทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครู เด็กได้มีประสบการณ์ตรง มีอิสระทางความคิด การแสดงออกและการสนทนาระหว่างเด็กด้วยกันจะทำให้เด็กสามารถเข้าใจกันได้เร็วกว่าครูเป็นผู้อธิบายหรือเล่าให้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากในการฝึกให้เด็กได้คิดแก้ปัญหา การแสดงออกอย่างอิสระ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้นๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาาร่วมด้วย เนื่องจากเด็กปฐมวัยกำลังมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการเรียนการสอน และประสบการณ์ที่จัดให้เด็กเป็นประสบการณ์ตรง เด็กลงมือปฏิบัติเอง การจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางจึงสำคัญมาก และอีริกสัน (Erikson) เชื่อว่าวัยเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้และการได้รับประสบการณ์การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ดีและรู้จักไว้นือเชื่อใจผู้อื่น ในช่วงวัยก่อนเรียน หรือวัยเล่น (อายุ 4-7 ปี) ซึ่งเป็นขั้นของความคิดริเริ่มและการตัดสินใจหรือความรู้สึกผิด เชื่อว่าเด็กวัยนี้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีและมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ โดยผู้ใหญ่มีหน้าที่สนับสนุนให้เด็กได้พยายามแสดงความสามารถใหม่ๆ ในด้านสังคมเด็กเรียนรู้ในการเข้าสังคมจากการเล่นกับเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเลียนแบบผู้อื่นเช่นพ่อแม่หรือบุคคลใกล้ชิด ซึ่งพ่อแม่และผู้ใหญ่ต้องเป็นต้นแบบที่ดีกับเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้ทักษะทางสังคม มีลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งรู้สิ่งที่ถูกและผิด การปลูกฝังจริยธรรมโดยมีพ่อแม่ผู้ใหญ่เป็นต้นแบบที่ดี จะทำให้เด็กมีอุปนิสัยที่ดี ในด้านสติปัญญาเด็กวัยนี้อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ และชอบถามในสิ่งที่ตนเองสงสัยใคร่รู้ ผู้ใหญ่ต้องให้ออกาสในการพูดกระทำสิ่งต่างๆ จะทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ เด็กจะสนุกในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ กล่าวแสดงออก (วศินี อิศรเสนา ณ อยุธยา. 2547 : 13-14)

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปีนี้จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จะจัดในรูปของการบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกต่างกันไป แต่ทั้งนี้ประสบการณ์สำคัญที่จัดจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยได้กำหนดเป็นหลักการไว้ 5 ข้อ คือ

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบททางสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลผลิต
4. จัดการประเมินพัฒนาให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะการที่เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์จะทำให้เด็กได้ความรู้และความเข้าใจขึ้นภายในตัวของเด็ก ด้วยการให้ออกาส

ลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ด้วยวิธีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อ ได้คิด แก้ปัญหา เกิดประสบการณ์ตรง ทำให้เด็กได้เข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้และวิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การปฏิบัติหรือปัญญาที่เกิดขึ้นภายในนี้ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองและผู้อื่นได้ในสถานการณ์ที่ต่างออกไปนอกชั้นเรียน

จากแนวคิดพื้นฐานและหลักการของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ให้การศึกษานี้เน้นเด็ก เป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยให้สามารถ ดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการศึกษาปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของการบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม อันส่งผลต่อการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา การจัดประสบการณ์ให้เด็กนั้นจึงเหมือนเป็นพื้นฐานใน การศึกษาเด็กให้รับรู้เข้าใจว่าการดำเนินชีวิตของตนเองให้เป็นอยู่อย่างดี มีความสุข และเป็นปัจจัย ที่ดีต่อสังคมนั้นควรจะดำเนินไปอย่างไร เพื่อให้เด็กได้สร้างจิตสำนึก และจิตใต้สำนึกของการเป็น ปัจจัยที่ดีของสังคมให้เกิดขึ้นและในขณะเดียวกันเด็กก็จะได้เรียนรู้ที่จะรับปัจจัยสังคมมา เพื่อพัฒนาตัวเองไปในทางที่ถูกต้องด้วยเช่นกัน

1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

สมองของเด็กเล็กได้รับความสนใจในช่วงประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา เราได้เรียนรู้ว่าสมอง ถูกออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้ คำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องของสมองของเด็กเล็กชี้ชัดว่าการเชื่อมต่อ ของเซลล์สมองของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว เครือข่าย เซลล์สมองที่เชื่อมต่อกันนี้มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจะถูกป้อนเข้าสู่สมองของเด็ก และเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมต่อของเส้นใยประสาท เส้นใยประสาทและจุดเชื่อมต่อที่ทำงานอยู่ เสมอจะมีการสร้างไขมันล้อมรอบ (Myelination) ทำให้การเคลื่อนไหวของกระแสไฟฟ้าในเส้นใยประสาทเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และเป็นการป้องกันไม่ให้เครือข่ายเส้นใยประสาทถูกกำจัดไป ดังนั้น การที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ จึงต้องให้เด็กได้รับประสบการณ์ ต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยการจัดการเรียนรู้บนฐานของหลักการเรียนรู้ของสมองและจิต (ทวิศศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. 2548 : 98-100) ดังนี้

1. สมองสามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน (A parallel processor) และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสรีระทั้งหมดของร่างกาย สมองทำงานเป็นระบบซึ่งเป็นองค์รวม (A whole system) จะไม่แยกเรียนรู้เฉพาะทีละส่วน การจัดการศึกษาจึงต้องไม่จัดโดยแยกเป็นส่วนๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์
2. ในช่วงแรกของชีวิตสมองเติบโตอย่างรวดเร็วมาก การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสมอง เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้
3. มนุษย์มีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติในการค้นหาความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้น จึงต้องตอบสนองต่อความต้องการค้นหาความหมายด้วยการได้สำรวจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ

4. สมอจะทั้งรับรู้และทำความเข้าใจรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่สมอจะสร้างและแสดงออกด้วยรูปแบบของตัวเอง ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดรูปแบบในการเรียนรู้และทำความเข้าใจของตนเอง

5. อารมณ์มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ อารมณ์และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ดังนั้น บรรยากาศที่เหมาะสมจึงเอื้อให้เกิดการเรียนรู้

6. สมอทั้งสองซีกจะทำงานอย่างสัมพันธ์กันในทุกๆ กิจกรรม ซึ่งทำให้เราได้ว่ารู้ว่าสมอจะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ และทำความเข้าใจโดยภาพรวม ดังนั้น การจัดการศึกษาที่ดีต้องตระหนักถึงข้อนี้ โดยการให้เรียนรู้เป็นภาพรวมและส่วนย่อย

7. การเรียนรู้ประกอบด้วยจุดสนใจหลักและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวไปพร้อมๆ กัน ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ในทุกแง่มุม

8. การเรียนรู้เป็นไปโดยที่เกิดความตระหนักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้และไม่ได้ตระหนักว่าเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้อาจไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีแต่ต้องใช้เวลาที่ค่อยๆ เกิดขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องออกแบบให้เอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆ ต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเกิดความเข้าใจและเรียนรู้

9. มนุษย์มีวิธีจัดระบบความจำ 2 แบบที่สำคัญ คือ ระบบการจำเป็นมิติ และการท่องจำ การเรียนรู้ที่อย่างมีความหมายต่อผู้เรียนจะเกิดจากระบบความจำทั้งสองแบบนี้ ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดจากสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

10. ในช่วงต้นของชีวิต สมอจะมีการเติบโตอย่างรวดเร็วมากซึ่งมีลักษณะของ Hard wiring มีการสร้างเส้นใยประสาท และจุดเชื่อมต่อมากมาย ซึ่งมีช่วงของการเรียนรู้ที่เหมาะสมในเรื่องต่างๆ (Windows of opportunity) แต่อย่างไรก็ตามสมอก็ไม่ได้จำกัดหรือหยุดการเจริญเติบโต มนุษย์จึงสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ดังนั้น จึงควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ Windows of opportunity และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11. ความท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้ต้องการเรียนรู้ ส่วนความกลัวจะยับยั้งการเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่ปราศจากความกลัว และมีความท้าทายให้ต้องการเรียนรู้

12. มนุษย์ทุกคนมีสมอ แต่สมอของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น แต่ละคนจึงมีแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning Style) ความสามารถ และเชาว์ปัญญาที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้บนฐานขององค์ความรู้ดังกล่าวจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะดังนี้

1. จัดการเรียนรู้โดยไม่แยกเป็นส่วนๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของสมองมนุษย์ ซึ่งสามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสรีระทั้งหมดของร่างกาย

2. จัดการเรียนรู้โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพราะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสมองเกิดจากความสัมพันธ์ทางสังคม

3. จัดการเรียนรู้โดยตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติในการค้นหาความหมายด้วยการให้เด็กได้สำรวจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ

4. จัดการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดรูปแบบในการเรียนรู้และทำความเข้าใจของตนเอง เนื่องจากสมองจะทั้งรับรู้และทำความเข้าใจรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่สมองจะสร้างและแสดงออกด้วยรูปแบบของตัวเอง
  5. จัดบรรยากาศที่เหมาะสมซึ่งเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เนื่องจากอารมณ์และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ยากจากกันไม่ได้และอารมณ์มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้
  6. จัดการเรียนรู้ทั้งการเรียนรู้ที่เป็นภาพรวมและที่เป็นส่วนย่อย เพื่อตอบสนองต่อข้อความรู้ที่ว่าสมองจะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ และทำความเข้าใจโดยภาพรวม สมองทั้งสองซีกจะทำงานอย่างสัมพันธ์กันในทุกๆ กิจกรรม
  7. จัดการเรียนรู้โดยใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ในทุกแง่มุม เพราะการเรียนรู้ของสมองจะประกอบด้วยจุดสนใจหลักและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวไปพร้อมๆ กัน
  8. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งเอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆ ต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นโดยที่ตระหนักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ และไม่ได้ตระหนักว่าเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้อาจไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีแต่ต้องใช้เวลาที่ค่อยๆ เกิดขึ้น
  9. จัดการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน เนื่องจากการเรียนรู้ที่อย่างมีความหมายต่อผู้เรียนเป็นผลมาจากทั้งระบบการจำเป็นมิติและการท่องจำ
  10. จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับหน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้ (Windows of opportunity) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
  11. จัดบรรยากาศที่ปราศจากความกลัว และมีความท้าทายให้ต้องการเรียนรู้ เนื่องจากความท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้ต้องการเรียนรู้ส่วนความกลัวจะยับยั้งการเรียนรู้
  12. จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล เนื่องจากสมองของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน
- แนวคิดดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการทำงานของสมองเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กมีอิสระในการเลือกเรียนตามความสนใจและความสามารถ ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติจริง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้จากบุคคลอื่น ได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายและเกิดความสำเร็จ ได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อบอุ่น และยอมรับ และมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนไปใช้อย่างมีความหมาย

1.5 กิจกรรมหลักในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการในระดับปฐมวัย

แนวทางการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ คำว่า “บูรณาการ” จึงเป็นคำที่คุ้นเคยสำหรับครู แต่อาจเกิดความเข้าใจที่สับสนว่าการบูรณาการเป็นการนำองค์ความรู้ต่างๆ มากองรวมกัน โดยที่ทุกทักษะมารวมเอาไว้ด้วยกันอย่างไม่สามารถแยกแยะอะไรได้ และอ้างว่าให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ที่ครูก็ไม่ชัดเจนว่าผสมผสานอะไรไว้ด้วยกัน การบูรณาการถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งของการสอน รวมทั้งเป็นปรัชญาในการสอนที่นำเนื้อหาความรู้จากหลายวิชามาสัมพันธ์ที่จุดเดียวกัน (Focus) หรือหัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน เมื่อพิจารณาความหมายของการบูรณาการจะเห็นได้ว่า ความรู้ ความคิด และประสบการณ์สำคัญต่างๆ นั้นต่างมีความสัมพันธ์กัน และหน่วยย่อยที่สัมพันธ์

กันเหล่านี้เกิดการผสมผสานหลอมรวมจนเกิดเอกลักษณ์ใหม่ที่มีความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งแนวทางในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา . 2548 : 128 - 132) มีดังนี้

1. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ โดยให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ลักษณะของการเล่นของเด็กมีหลายลักษณะ เช่น การเล่นบทบาทสมมติและเล่นเลียนแบบ ในมุมบ้าน มุมหอนมมุมร้านค้า มุมวัด มุมเสริมสวย ฯลฯ การอ่านหรือดูภาพในมุมหนังสือ การเล่นสร้างในมุมบล็อก การสังเกตและทดลองในมุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ การเล่นฝึกทักษะต่างๆ ในมุมเครื่องเล่นสัมผัสหรือมุมของเล่นหรือมุมเกมการศึกษา เป็นต้น การจัดกิจกรรมเสรี หากครูจัดมุมเล่นโดยจัดวางวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ไม่ทำลาย หรือไม่เคยเปลี่ยนแปลงอะไรเลยย่อมทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ เพราะสมองจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีสิ่งจูงใจที่ชักนำให้สมองสนใจผลิตความรู้ สมองจะมีกระบวนการเลือกคัดกรองเฉพาะสิ่งที่น่าสนใจเท่านั้นเข้าสู่การรับรู้ของสมอง ทั้งนี้การจัดมุมเล่นที่ดีที่สามารถส่งเสริมจึงควรจัดสื่อที่ตรงกับความสนใจของเด็ก เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ จัดอุปกรณ์ให้เพียงพอกับเด็ก และจัดวางให้เด็กหยิบใช้และเก็บเองได้ จัดให้น่าสนใจและดึงดูดให้เด็กเข้าไปเล่น โดยมีการเปลี่ยนแปลงสื่อที่จัดไว้อย่างสม่ำเสมอตามหัวข้อที่เด็กสนใจและกำลังเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อกระตุ้นให้เด็กต้องการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูอาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่นด้วยก็ได้ สิ่งสำคัญคือต้องจัดเวลาให้เด็กมีโอกาสได้เล่นหรือจัดกระทำกับสื่อต่างๆ อย่างเพียงพอ

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ ได้รับรู้เกี่ยวกับความงาม และได้แสดงออกทางความรู้สึก และความสามารถของตนเอง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3-5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1-2 กิจกรรมตามความสนใจ การจะพัฒนาด้านศิลปะและการสร้างสรรค์ให้เด็กต้องเข้าใจว่า ศิลปะคือกระบวนการที่สมองถอดความคิดออกมาเป็นภาพและชิ้นงานต่างๆ กระบวนการพัฒนาศิลปะและการสร้างสรรค์ของเด็กจึงเน้นให้เด็กคิดและลงมือทำออกมาเมื่อเด็กทำงานศิลปะเด็กจะเกิดการเชื่อมโยงในสมอง คิดจินตนาการ และผลโดยตรงที่เด็กได้รับ คือ ความรู้สึกพอใจ มีความสุข และได้สัมผัสสุนทรีย์ของโลกตั้งแต่วัยเยาว์ การแสดงออกทางศิลปะจึงเปรียบเสมือนการสร้างจินตนาการเป็นรูปร่างภายนอกแล้วป้อนกลับเข้าสู่สมอง เป็นการทำให้สมองได้จัดการกับจินตนาการต่างๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ยิ่งทำ ยิ่งจัดระบบความคิดได้ดีขึ้น ในการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสมอง ครูจึงควรให้เด็กมีเวลาเต็มที่ในการทำงานศิลปะ ให้เด็กมีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส มีโอกาสทดลองใช้วัสดุ และเครื่องมือที่หลากหลาย ได้พูดคุยเกี่ยวกับงานของตนเองหรือให้เด็กได้จัดแสดงและนำเสนอผลงาน ศิลปะของเด็กไม่ควรเน้นการลอกเลียนแบบหรือการทำให้เหมือนของจริง เนื่องจากสายตาและจินตนาการของเด็กวัยนี้ยังไม่ได้มุ่งไปสู่ความถูกต้องของสัดส่วน แสง หรือเงา

3. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ หรืออุปกรณ์อื่นๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนา การใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะช่วยให้เด็กเรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ สมองส่วนที่รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการจัดสมดุลของร่างกายคือ สมองเล็กหรือซีรีเบลลัม (Cerebellum) การกระตุ้นสมรรถนะของสมองส่วนนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในด้านการรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมไปด้วยพร้อมๆ กัน ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาระบบความสัมพันธ์ของประสาทสัมผัส เด็กต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ตา มือ เท้า และประสาทรับความรู้สึกต่างๆ ให้สัมพันธ์กัน การเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กเป็นการเตรียมสมรรถนะของร่างกายทุกส่วนเพื่อใช้ประโยชน์ในการมีชีวิตอยู่ และพร้อมกันนั้นการเคลื่อนไหวร่างกายก็พัฒนาความสามารถของสมองอันเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ไปด้วย

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย เล่านิทาน สาธิต ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง ประกอบอาหาร เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ฯลฯ กระบวนการให้สมองเรียนรู้ที่จะให้ความหมายสิ่งที่เห็น สิ่งที่เผชิญ ตีความ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งต่างๆ ที่รับรู้มา เป็นการพัฒนาระบบการคิดของเด็ก ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากการรับรู้ของสมองจำนวนมาก ถ้าไม่มีข้อมูลในความทรงจำ ก็ไม่สามารถคิดอะไรออกมาได้ ดังนั้นกระบวนการพัฒนาการคิดของของเด็กจึงต้องมุ่งเน้นให้เด็กได้มีประสบการณ์ที่ต้องใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า สิ่งที่อยู่รูปในการคิดของเด็กเริ่มต้นที่การจับต้อง สัมผัส และมีประสบการณ์โดยตรง สมองรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วก่อรูปเป็นวงจรแห่งการคิดขึ้นมาในสมอง ประสบการณ์ของเด็กผ่านการสัมผัส การชิม การดมกลิ่น การได้ยิน และการเห็น จึงเป็นพื้นฐานของการสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่างๆ ครูจึงควรออกแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำซึ่งจะทำให้เด็กมีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า รวมทั้งจัดให้เด็กมีประสบการณ์ในสถานการณ์จำลองทุกอย่างที่เป็นไปได้ เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดสิ่งที่ซับซ้อนขึ้นตามลำดับ เด็กจะได้เคยชินกับการใช้ความคิดและคิดเป็นในที่สุด

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนามที่เด็กได้ปีนป่าย โยกหรือไกว หมุน โทง เดินทรงตัว หรือ เล่นเครื่องเล่นล้อเลื่อน การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกม การละเล่น ฯลฯ การพัฒนาด้านการเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นการพัฒนาโครงสร้างทั้งระบบของร่างกายที่ใช้ในการควบคุมสั่งการตัวเอง และการรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม กระบวนการพัฒนาร่างกายและการเคลื่อนไหวของเด็กจำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นอย่างเต็มที่ เพื่อให้ร่างกายทุกส่วน

ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการเหล่านี้ต้องเน้นให้เด็กได้ใช้งานร่างกายให้ครบถ้วน และพัฒนาจนมีสมรรถนะดีเต็มตามศักยภาพของเด็ก นอกจากนี้การที่เด็กได้เล่น ไม่ว่าจะเป็นการหมุนตัว กระโดด คลาน กลิ้ง วิ่ง ไต่ ฯลฯ จะช่วยพัฒนาความสามารถในการรับรู้ระยะ มิติ มีการพัฒนาสมองให้สมดุลเป็นปกติ สิ่งที่เด็กเล่น เช่น การควบคุมท่าทางการเดิน การวิ่งแข่ง การเล่นเกมกระดาน การเดินบนกระดานแผ่นเดียว ล้วนเป็นการทำซ้ำๆ ดัดแปลงท่าทางที่ไม่สมบูรณ์เพื่อสร้างสมองให้พร้อมสำหรับการใช้งานในวัยถัดไป

6. กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาง่าย เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมจับคู่ เกมแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ฯลฯ การให้เด็กเล่นเกมการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมองด้านการคิด เมื่อเซลล์สมองถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณต่างๆ เกิดเป็นข้อมูลจำนวนมาก การคิดจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเหล่านั้นซึ่งจะกลายเป็นข้อมูลใหม่อีกชั้นหนึ่งซึ่งซับซ้อนขึ้น การที่เด็กเล่นเกมการศึกษาจึงเป็นการกระตุ้นให้สมองได้จัดความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีอยู่เดิม ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของข้อมูลแบบใหม่ เมื่อเกิดซ้ำๆ กัน ก็จะเกิดความคงตัวในวงจรแห่งเซลล์สมองนั่นเอง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก พัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม พัฒนาสังคมนิสัย พัฒนาการคิด พัฒนาภาษา และส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และหลักการทำงานของสมองอย่างชัดเจน แม้ว่าจะเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ที่มีมานานมากแล้วก็ตาม หากครูจัดได้ถูกต้อง และครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอย่อมนำไปสู่การทำให้เด็กกระตือรือร้นใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียน เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครบทุกด้าน ช่วยเกิดการพัฒนาแบบองค์รวม ทั้งสาระการเรียนรู้ ทักษะ และประสบการณ์สำคัญ ช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการจำ การคิด และการแก้ปัญหา และช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป เด็กจะสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยความรู้ที่ตนเป็นความรู้ที่คงทนไม่ลบเลือนไปโดยง่าย

1.6 การประเมินเด็กปฐมวัย

การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้นเป็นความสามารถตามวัยหรือ พัฒนาการแต่ละวัยอาจเกิดขึ้นตามวัยมากหรือน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ การจัดการเรียนการสอนจะช่วยพัฒนาเด็กให้เต็มความสามารถและศักยภาพโดยแนวคิดการประเมินผลทางการศึกษานั้นเป็นที่ยอมรับทางการศึกษา คือ แนวคิดการประเมินแบบไทเลอร์ (Tylerian Evaluation Approach) ซึ่งไทเลอร์กล่าวว่า “การประเมินเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติ (performance) ของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ ถ้าจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้มีชัดเจนรัดกุมและจำเพาะเจาะจงแล้ว การประเมินก็จะดำเนินไปได้อย่างดี” พัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการ

ต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวันและครอบคลุม พัฒนาการเด็กทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยมีหลักของการประเมินที่ต้องคำนึงถึงดังต่อไปนี้ (ทิตานา แชนมณี. 2545 : 103 - 104)

1. ประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและมีการจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
4. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายด้าน และไม่ควรรู้การทดสอบ

การวัดประเมินเด็กปฐมวัยนั้น ความสามารถและการแสดงออกอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพแวดล้อมเนื่องจากเด็กปฐมวัยเองนั้นยังต้องการความอบอุ่น ความมั่นใจ คั่นเคียงกับสภาพแวดล้อมและบุคคลรอบตัวอยู่มาก ดังนั้นการประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมและทำซ้ำเพื่อให้การสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของเด็กปฐมวัยมีความถูกต้องแม่นยำมากที่สุด การประเมินผลพัฒนาการเด็กกับการเรียนการสอนถือเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์และสอดคล้องกัน การประเมินผลอย่างต่อเนื่องจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์เหมาะสมและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประเมินผล และการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยจะแตกต่างไปจากวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้ใหญ่ เนื่องจากระดับบุคลิกภาวะทางสติปัญญาของเด็กยังพัฒนาไม่เต็มที่ เด็กยังไม่สามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ไม่สามารถใช้อวัยวะทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางภาษาได้อย่างเต็มที่ ความสามารถเหล่านี้ขึ้นอยู่กับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย และเนื่องจากภาษามีคุณสมบัติที่เป็นนามธรรม จึงต้องใช้สัญลักษณ์พิเศษแทนความหมาย ซึ่งเด็กเล็กจะเรียนรู้ภาษาได้จากการได้ยินได้ฟังการพูดของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือจากการดำรงชีวิตประจำวันเมื่ออยู่ที่บ้าน จากนั้นเมื่อมาอยู่ในสถานศึกษาเด็กจะเรียนรู้จากครูและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการเลียนแบบเสียงที่ได้ยินจากผู้อื่นก่อนและจะสะสมคำแล้วสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นเอง ด้วยการนำคำที่สะสมไว้มามผสมผสานกันเพื่อเปล่งเสียงออกมา พัฒนาการต่อมาเมื่อเด็กโตขึ้นก็จะเพิ่มคำเรื่อยๆ และผูกเป็นประโยคตามขั้นตอนหรือพัฒนาการการเรียนรู้ภาษาของเด็ก อย่างไรก็ตามเพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาเป็นไปตามพัฒนาการ พ่อแม่ ครูผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องจัดประสบการณ์ทางภาษาให้มีความหมายกับเด็กประกอบกับการแสวงหาแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่หลากหลายให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อเด็กจะได้เกิดการเรียนรู้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.1 ความหมายของภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ภาษา มีความหมายต่างกัันดังนี้ ในแง่ภาษาศาสตร์ ภาษา หมายถึง ภาษาที่ใช้พูดเพื่อสื่อความหมาย ดังนั้นภาษาในประเด็นนี้จึงรวมเอาวิธีการทุกอย่างที่ใช้ติดต่อสื่อความหมายหรือ

เพื่อแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ภาษาจึงหมายถึงการพูด การเขียน การทำท่าทางประกอบ การแสดงสีหน้า และการใช้ภาษาไป เป็นต้น ด้านการศึกษา ภาษาเป็นเครื่องอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ภาษาจึงหมายถึงการติดต่อระเบียบของการติดต่อ สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงแทนความคิด และความเข้าใจในลักษณะของการติดต่อนั้นๆ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2546 (2546 : 822) ให้ความหมายของ ภาษา คือ ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความหมายของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความหมายเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษาธรรม เสี่ยง ตัวหนังสือ หรือกิริยาอาการที่สื่อความหมายได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ

ราศี ทองสวัสดิ์ (2546 : 178) ภาษาเป็นสื่อกลางในการตกลง บอกกล่าวทำความเข้าใจ ระหว่างบุคคล เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ช่วยให้คนเราคิดและวินิจฉัยคุณภาพของ สติปัญญา ภาษาเป็นสิ่งที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ และความเจริญของคนในชาติ ภาษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เพราะ ภาษาเป็นทั้งมวลประสบการณ์ และเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ถ้าขาดการสื่อสาร สำคัญนี้แล้วมนุษย์คงไม่สามารถรวมเป็นสังคมได้ ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีอาจที่จะอยู่อย่าง โดดเดี่ยวตามลำพัง แต่จะต้องไปมาหาสู่กัน ต้องรวมเป็นเหล่า ภาษาที่ใช้นั้นจะเป็นเครื่องมือ สื่อสารสำคัญและความเข้าใจ สามารถรู้เรื่องกันได้

สรุปได้ว่า ภาษา คือ สื่อกลางในการทำความเข้าใจระหว่างบุคคล สามารถรู้เรื่องกันได้ ด้วยท่าทาง สัญลักษณ์ การพูด การเขียน การแสดงสีหน้า ซึ่งรวมเอาวิธีการทุกอย่าง ที่ใช้ ติดต่อสื่อสารกัน ในการติดต่อกัน ภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของมนุษย์ให้พัฒนาการ ด้านต่างๆ ได้ดีขึ้น ให้มีความเป็นอยู่เป็นสังคม เพราะมนุษย์ไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ ต้องติดต่อ พึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งจะต้องใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจและรู้เรื่องกันได้

2.2 ความสำคัญของภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกันในสังคม ดังนั้นทุกคนใน สังคมจะต้องรู้จักพูดจาสื่อความหมายและใช้ภาษาของตนให้ถูกต้อง ในการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น เด็กควรที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับระบบเสียงเป็นสำคัญ ควรเป็นการเตรียมความพร้อม ในการสื่อสารให้กับเด็ก โดยเด็กจะเรียนรู้พื้นฐานของภาษาได้อย่างรวดเร็ว จากการจัดกิจกรรม อย่างไม่เป็นทางการ

1. เด็กสามารถใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นและเปิดโอกาสให้เกิด กระบวนการทางสังคมขึ้น

2. เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นจากภายในจากรูปแบบการคิดโดยระบบของ การใช้สัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป

3. ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้นเด็กจึงไม่ต้องอาศัยการจัดกระทำ กับวัตถุจริงๆ เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการถึงแม้ว่าวัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรือ เคยพบมาแล้ว เด็กสามารถทำการทดลองในสมองและทำการได้เร็วกว่าการกระทำกับวัตถุนั้นจริงๆ

ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร (2549 : 214 - 215) ภาษามีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม เกิดความอบอุ่น เด็กแนวคิดตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ที่อยู่รอบข้าง เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมองซึ่งก่อให้เกิดการทดลองขึ้น เด็กสามารถสร้างจินตนาการถึงวัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต เด็กสามารถทำการทดลองให้สมองและทำได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริงๆ

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ภาษามีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความหมาย การคิด จินตนาการ การแสดงออก และการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเด็กจะต้องมีความพร้อมทางภาษาในด้าน การฟัง อ่าน และเขียนไปพร้อมๆ กัน อย่างมีความหมาย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการครบทุกด้าน เป็นไปตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

2.3 ความหมายของการฟัง

การฟังเป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาในการเก็บข้อมูลนำไปสู่ทักษะการพูด การอ่านและการเขียนในชีวิตประจำวันมากที่สุด การฟังของเด็กเป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัสทางหูแล้วคิดตามเรื่องราวที่ได้ยิน อาจเกิดจากการได้ยินโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้นิยามของการฟังไว้ดังนี้

วรรณ โสมประยูร (2545 : 86) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่สำคัญมาก เพราะในสังคมของคนเรา จะใช้ทักษะการฟังประมาณร้อยละ 50 ซึ่งเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้มากที่สุด และใช้เวลาในการพูด การอ่าน และการเขียนลดหลั่นลงมาตามลำดับ

นิตยา ประพฤติกิจ (2546 : 46) กล่าวว่า การฝึกให้เด็กรู้จักฟังจะช่วยให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์ เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ โครงสร้างของภาษาพูด และเข้าใจเรื่องราวต่างๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาพูดถูกต้องยิ่งขึ้น รู้จักพูดคุยกับเพื่อนฝูง ทั้งยังกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการ

สรุปได้ว่า การฟังเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ทางภาษาไทย เกิดจากการรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทางหู แล้วแปลความหมายโดยใช้ความคิดและการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อประเมินคุณค่าว่าเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใด นำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาได้ตามที่ต้องการ และสามารถดึงออกมาใช้ในการสื่อสารต่อไป นับเป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้มากที่สุด ก่อนการใช้ทักษะการพูด การอ่าน และการเขียน ในการเรียนรู้ต่อไป

2.4 ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์มาก เพราะมนุษย์ทุกคนต้องใช้ทักษะการฟังในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน การรับรู้ การเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการฟังยังมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการพูดอย่างมาก เนื่องจากเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการพูด

นิตยา ประพฤติกิจ (2546 : 46) กล่าวว่า การฝึกให้เด็กรู้จักฟังจะช่วยให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์ เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์โครงสร้างของภาษาพูดและได้เข้าใจเรื่องราวต่างๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาพูดได้ถูกต้องยิ่งขึ้น รู้จักพูดคุยกับเพื่อนฝูง ทั้งยังกระตุ้นให้เด็กได้ใช้จินตนาการ

วราณี โสมประยูร (2547 : 46) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่สำคัญมาก เพราะในสังคมของคนเราจะใช้ทักษะการฟังประมาณร้อยละ 50 ซึ่งเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้มากที่สุด และใช้เวลาในการพูด การอ่าน และการเขียนลดหลั่นลงมาตามลำดับ

การฟังมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันมาก เพราะในการติดต่อสื่อสารกันจำเป็นต้องฟัง จึงจะเข้าใจเรื่องราวต่างๆ นอกจากนั้นเด็กยังเริ่มเรียนรู้ภาษาโดยผ่านทักษะการฟังเป็นอันดับแรก อาจกล่าวได้ว่าการฟังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสติปัญญา ถ้าเด็กไม่มีทักษะการฟัง เด็กจะประสบผลสำเร็จในทักษะด้านอื่นๆ ได้ยาก

2.5 พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ภาษาของเด็กในวัยนี้มีความสำคัญมาก เด็กพร้อมที่จะฝึกทักษะทางภาษาทั้งในด้านการรู้คำศัพท์ การออกเสียงคำให้ชัดเจน การใช้ประโยคเพื่อการติดต่อสื่อสาร การบอกชื่อวัตถุ สิ่งของ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อายุ เพศ โอกาส และสิ่งแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบในการพัฒนาได้ดีกว่าเด็กชายในระยะแรก แต่อย่างไรก็ตามลักษณะพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นไปตามขั้นตอนมีลักษณะเหมือนขั้นบันไดเริ่มตั้งแต่การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยแต่ละขั้นตอนจะมีความเหลื่อมล้ำเชื่อมสัมพันธ์กันและกัน ไม่แยกกันโดยสิ้นเชิง พัฒนาการทางภาษาขั้นต้นจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการทางภาษาขั้นที่สูงขึ้น

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยครอบคลุมทักษะทางภาษา 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการฟัง ซึ่งนับได้ว่าเป็นกระบวนการแรกของการรับรู้ และเป็นตัวจัดประกายให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยวุฒิภาวะ เวลา ความพากเพียร และแรงจูงใจ การพัฒนาการฟังจะเป็นขั้นตอนตามระดับอายุของผู้ฟัง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการฟัง
3 ปี - 4 ปี	<ol style="list-style-type: none"> ฟังนิทานสั้นๆ หนังสือสั้นๆ หรือเรื่องราวได้อย่างตั้งใจ โดยเฉพาะประเภทเทพนิยาย เข้าใจคำสั่งครู และปฏิบัติตามคำสั่ง ข้างหน้า - ข้างหลัง ข้างบน - ข้างล่าง และข้างๆ ได้ ปฏิบัติตามคำสั่งได้ 2 - 3 ขั้นตอน สนใจฟังวิทยุ โทรทัศน์ โดยเฉพาะการฟังละคร

อายุ	พัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการฟัง
4 ปี - 5 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชอบฟังนิทาน เรื่องสั้นๆ หรือเรื่องราวและบอกตัวละครที่ชอบได้ โดยเฉพาะประเภทเทพนิยาย เช่น สโนไวท์ ซิลเดอเรลล่า เจ้าหญิงนิทรา ถ้ามีโอกาสได้แสดงบทบาทสมมติตามเรื่อง เด็กจะพอใจมาก 2. ปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่อง 3 - 4 ขั้นตอน
5 ปี - 6 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชอบฟังเรื่องราว เรื่องสั้นต่างๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับ ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติและบอกตัวละครที่ชอบได้ 2. มีมารยาทในการฟัง 3. มีสมาธิในการฟังเรื่องที่สนใจ 4. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 5. ฟังคำสั่งหลายขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องและสามารถปฏิบัติตามได้

ที่มา (ชิตาพร เอี่ยมสะอาด. 2548 : 24)

3. แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน

3.1 ความหมายของนิทาน

นิทานมีผู้ให้ความหมายของคำว่านิทานไว้แตกต่างกันดังนี้ (วรรณิ ศิริสุนทร. 2539 : 7)

1. นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบเนื่องต่อกันมาเป็นทอดๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องที่อิงความจริงหรือมีการเล่าเสริมต่อให้สนุกสนาน ตื่นเต้น ลึกซึ้ง หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เล่าเอง

2. นิทานเป็นเรื่องราวที่ผู้แต่งขึ้นเพื่อความสุข ซึ่งเนื้อเรื่องในนิทานเป็นเรื่องเหลือเชื่อหรือเป็นเรื่องที่แสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ และอาจสอดแทรกคติเตือนใจหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตด้วย

3. นิทานเป็นเรื่องที่บันทึกความเป็นมาของมนุษย์ สัตว์ และสิ่งของเป็นประสบการณ์ของชีวิตเป็นการตอบข้อสงสัย เป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์พัฒนาไปสู่ทิศทางที่พึงปรารถนา เป็นการระบายความรู้สึกนึกคิดความเศร้าโศกเสียใจ ดีใจ เพื่อฝัน เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสัตว์และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

จากความหมายดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อๆ กันมา หรือแต่งขึ้นใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออบรมสั่งสอน และเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

3.2 ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งเป็นหลายประเภทโดยใช้เกณฑ์การแบ่งที่ต่างกันไป ซึ่งสามารถออกเป็น 5 รูปแบบ คือ (Cuber 1960 : 282 - 285)

1. ตำนานเป็นเรื่องที่อธิบายชีวิต ปรากฏการณ์ธรรมชาติ และสรรพสิ่งต่างๆ ที่ไม่มีอยู่ในโลก

2. นิทานคติ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ จบลงด้วยคติสอนใจในการดำรงชีวิตแก่คน
3. นิทานท้องถิ่น เป็นนิทานสอนใจเช่นเดียวกับนิทานคติ แต่ให้ความรู้ว่าเป็นเรื่องจริงมากกว่า นิทานท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีทั้งเค้าเรื่องจริง และเรื่องที่เกินความจริงผสมอยู่
4. นิทานปรัมปรา เป็นเรื่องราวที่กล่าวถึงดินแดนมหัศจรรย์ และเรื่องราวของการใช้อภินิหารต่างๆ ใช้เล่าเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน
5. รูปแบบอื่นๆ เช่น เพลงชาวบ้าน สุภาษิต คำพังเพย ปริศนา มุขตลก กลอนชาวบ้าน กลอนและบทเพลงสำหรับเด็ก

นอกจากนี้ กิ่งแก้ว อรรถากร (2513 : 444) ได้แบ่งรูปแบบนิทานตามเนื้อหาโวหารและโครงสร้างออกเป็น 6 ชนิด คือ

1. นิทานไม่รู้จบ เป็นนิทานที่มีการเล่าซ้ำเป็นช่วงๆ จะเปลี่ยนเฉพาะคำบางคำเท่านั้น
  2. นิทานเรื่องสัตว์เป็นเนื้อเรื่องที่มีสัตว์เป็นละคร
  3. นิทานคติมีเนื้อหาเชิงสอนใจ โครงสร้างของเรื่องเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม
  4. มุขตลก เป็นเรื่องสั้นที่ตลกขบขัน แสดงถึงความโง่หรือปัญญาไหวพริบของตัวละคร
  5. เรื่องไม้ เป็นเรื่องเหลือเชื่อ ไม่สมเหตุสมผล
  6. นิทานทรงเครื่อง เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์และบรรยากาศที่วิจิตรพิสดาร
- ในส่วน วรณีย์ ศิริสุนทร (2539 : 13 - 19) ยังได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลานานแบ่งออกเป็น
  - 1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking - Beast Tales)
  - 1.2 นิทานไม่รู้จบ (Cumulative Tales)
  - 1.3 นิทานตลกขบขัน (The Drolls or Humorous Tales)
  - 1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pourquoi Stories or Tales That Tell Why)
 มีเนื้อเรื่องอธิบายหรือตอบคำถามของเด็กๆ ว่า “ทำไม...” เช่น ทำไมกระต่ายจึงหางสั้น ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม
  - 1.5 เทพนิยาย (fairy Tales) ตัวละครจะมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์หรือเป็นผู้วิเศษสามารถทำสิ่งที่มนุษย์ทั่วไปทำไม่ได้
2. นิทานสอนคติ (Fables) เป็นเรื่องสั้นๆ ตัวละครมีทั้งคน และสัตว์มีโครงเรื่องง่ายๆ ใช้บทเรียนที่สอนใจ เช่น นิทานอีสป (Aesop's Fables) นิทานประเภทนี้จะรวมนิทานเทียบสุภาษิตและนิทานชาดกไว้ด้วย
3. เทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึง เหตุการณ์ และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลกท้องฟ้าและพฤติกรรมของมนุษย์มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุมปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
4. มหากาพย์และนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tales) คล้ายกับเทพปกรณัมต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญ ฝ่าฝืนอุปสรรคและประสบผลสำเร็จในที่สุด
5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเองเป็นสัตว์ (Animal Stories)

3.3 หลักเกณฑ์การเลือกนิทาน

นิทานมีมากมายหลายประเภท การนำนิทานมาเล่าให้เด็กฟังจึงต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยความสนใจและพัฒนาการของเด็ก ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 81) และวรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 23 - 30) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกนิทาน ดังนี้

1. ควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในครอบครัว และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก หรือเป็นเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้และมีเนื้อเรื่องเร้าใจก่อให้เกิดความตื่นเต้น มีการผูกเรื่องแนบเนียน
2. เนื้อเรื่องถึงจุดสุดยอดง่าย และน่าฟังพอใจ เมื่อเล่าจบเด็กควรมีความสุข
3. ควรมีตัวละครที่เด็กจะสมมติตัวแทนได้ ไม่ควรเลือกรื่องที่มีตัวละครหลายตัว เพราะจะทำให้เด็กสับสนและนิทานที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับสัตว์
4. นิทานที่มีความเคลื่อนไหวอยู่ในเรื่อง ควรมีคำกริยาที่ตอบคำถามว่า ใครทำอะไรมากที่สุดเพราะเด็กอยากรู้ว่าเมื่อเกิดเรื่องเช่นนี้และจะเป็นอย่างไร ต่อไปตัวละครสำคัญของเรื่องคือพระเอกและผู้ร้าย ทำอะไรบ้าง ทำแล้วเป็นอย่างไร
5. เป็นเรื่องที่แสดงปฏิภาณไหวพริบของตัวละคร แสดงให้เห็นถึงสติปัญญาอันเฉียบแหลม

นอกจากนี้หลักเกณฑ์การเลือกนิทานควรคำนึงถึงความสนใจของเด็กในระดับอายุต่างๆ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ (วรรณิ ศิริสุนทร. 2532 : 60 - 62)

1. อายุ 3 - 4 ขวบ ชอบฟังเรื่องราวที่ใกล้ตัวหรือเรื่องที่เป็นเรื่องจริงในชีวิตนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กระดับนี้ ควรจะอิงความจริงอยู่บ้าง
  2. อายุ 4 - 5 ขวบ เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการจะรู้ว่าสิ่งนั้นมาจากไหน ทำไมจึงเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ ทำไมเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ สิ่งนี้มีความเป็นมาอย่างไร อันนี้จะเข้าใจข้อแตกต่างระหว่างความจริงและเรื่องสมมติ นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กในวัยนี้ควรเป็นเรื่องสั้นๆ เข้าใจง่าย มีตัวละครตัวเอกเพียงตัวเดียว
  3. อายุ 5 - 6 ขวบ วัยนี้เริ่มสนใจโลกของความจริง แยกอดีต ปัจจุบันได้ รู้จักสิ่งแวดล้อมที่ห่างตัวมากขึ้น เริ่มเข้าใจว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างเช่นแต่ก่อน เนื้อหาของเรื่องควรเป็นเรื่องประเภทวีรบุรุษ หรือความเก่งกล้าของเด็กตัวเล็ก
- วัย 5 - 6 ขวบ เด็กก็จะสนใจมาก

3.4 เทคนิคในการเล่านิทาน

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นของการสอนเด็กซึ่งครูแต่ละคนก็จะมีเทคนิคในการเล่านิทานที่แตกต่างกันออกไป วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 49 - 55) ได้เสนอแนะเทคนิคการเล่านิทานสำหรับครูผู้สอนเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. การปรับเสียงให้ดี มีความชัดเจน มีการเน้นเสียงให้รับคำที่เปล่งออกมาและใช้เสียงสูงต่ำได้อย่างมีความหมาย
2. การทรงตัวที่ดีโดยการนั่งในท่าที่สบายแต่ให้หลังตรง
3. การเลือกใช้คำพูด เพื่อกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้ฟัง
4. การใช้ภาษาถิ่นควรใช้เมื่อจำเป็นและต้องใช้อย่างระมัดระวัง

5. การใช้ท่าทางประกอบควรเป็นไปตามธรรมชาติ
  6. เลือกหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ
  7. มองสบตาผู้ฟังทุกคน
  8. ถ้ามีการขัดจังหวะในขณะที่เล่านิทานผู้เล่าต้องยอมรับการขัดจังหวะอย่างอดทนและดำเนินการเล่านิทานต่อไป เมื่อเด็กพร้อมที่จะฟัง
  9. ในขณะที่เล่านิทานควรสังเกตผู้ฟังว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ เพื่อเป็นการทดสอบผู้ฟัง
  10. สสำรวจข้อดีและข้อบกพร่องของตัวเอง โดยดูตัวเองในกระจกเงา หรืออัดเสียงลงเครื่องบันทึกเทป
  11. ศึกษาหาความรู้และฝึกฝนตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเล่านิทาน
- สำหรับ ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์ (2529 : 235 - 243) ได้เสนอหลักการเล่านิทานที่น่าสนใจไว้ดังนี้
1. การวางจุดมุ่งหมายของการเล่านิทานไว้อย่างแน่นอน
  2. ศึกษาภูมิหลังของเด็กก่อนลงมือเล่า
  3. ผูกเค้าโครงเรื่องอย่างรัดกุม
    - 3.1 เรื่องที่จะเล่ามีชื่อเรื่องเร้าใจ เนื้อหาน่าสนใจ
    - 3.2 มีสาระแนวคิดเหมาะกับเด็ก
    - 3.3 เป็นเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ มีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว
    - 3.4 มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของเด็กผู้ฟัง
    - 3.5 มีข้อคิดเตือนใจ
  4. ใช้ภาษาเล่าเรื่องโดยเฉพาะซึ่งมีความไพเราะแตกต่างกับภาษาพูดและภาษาเขียนแต่นั้นภาษาเร้าอารมณ์เป็นสำคัญ
    - 4.1 เป็นภาษาเร้าใจ
    - 4.2 เป็นภาษาง่าย
    - 4.3 เป็นภาษาไทยพื้นๆ ไม่หยาบโลน
    - 4.4 เป็นภาษาที่คงไว้ซึ่งแบบแผนทางจริยธรรม
  5. ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องให้สนุกสนาน
    - 5.1 ขึ้นต้นเรื่องด้วยลีลาจูงใจ (Motive Style)
    - 5.2 ความยาวของเรื่องไม่เกินช่วงความสนใจของเด็ก
    - 5.3 ดำเนินเรื่องต่อไปตามเค้าโครงที่กำหนด
    - 5.4 ใช้คำพูดที่เร้าความสนใจและบุคลิกภาพชวนมอง
    - 5.5 มีอุปกรณ์ประกอบ เช่น ภาพ ดนตรี เสียงเพลง
    - 5.6 อาจจัดให้มีการแสดงละคร บทบาทสมมติ
  6. ปลุกฝังมโนทัศน์ในทางคุณธรรม คติชีวิต แนวประพฤติปฏิบัติโดยคาดหวังว่าจะได้เกิดพัฒนาการในชีวิตของเด็กเป็นสำคัญ
  7. นำไปสู่กิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษา เช่น
    - 7.1 เขียนภาษาตามเรื่อง
    - 7.2 อภิปราย

7.3 รายงาน

8. การประเมินผลการเล่านิทาน ทำได้หลายกรณี เช่น

8.1 ประเมินจากพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม

8.2 ประเมินได้จากการอภิปรายและรายงาน

8.3 ประเมินโดยแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ง่าย ๆ

การเล่านิทานจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่นั้น นอกจากจะมีเนื้อหาที่เร้าความสนใจแล้วการใช้เทคนิคในการเล่านิทานก็เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้นิทานนั้นสนุกสนาน และดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้มากขึ้น ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ครูจึงควรศึกษาเทคนิคต่างๆ ให้เราใจ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับเด็กให้มากที่สุด

3.5 รูปแบบการเล่านิทาน

วิไล เวียงวีระ (2526 : 70 - 71) ได้เสนอแนะรูปแบบการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. การอ่านจากหนังสือนิทาน
2. การเล่าโดยใส่หน้ากากหรือหุ่นสวมหัว
3. การแสดงบทบาทสมมติ
4. การเล่าโดยใช้เสียงเพลงหรือเสียงดนตรีประกอบ
5. การเล่าโดยใช้เทปนิทาน
6. การเล่าโดยฉายสไลด์ประกอบ
7. การเล่าโดยใช้มือประกอบ ใช้สำหรับเล่านิทานเรื่องสั้นๆ หรือกลอนสั้นๆ
8. การเล่านิทานประกอบภาพบนแผ่นป้ายสำลี
9. การเล่านิทานประกอบหุ่นชนิดต่างๆ เช่น หุ่นนิ้วมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก ฯลฯ

นอกจากนี้ เรขา ทองสวัสดิ์ (2516 : 4) ได้เสนอแนะการเล่านิทานรูปแบบอื่นๆ อีก คือ การเล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยในขณะที่เล่านิทาน ผู้เล่าจะวาดภาพประกอบไปด้วยพร้อมๆ กันซึ่งจะช่วยให้นิทานสนุกสนาน และน่าสนใจมากขึ้น เพราะนอกจากเสียงที่ได้ยินแล้วเด็กยังได้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวของลายเส้น ซึ่งประกอบเป็นภาพที่ดูคล้ายมีชีวิต และสามารถเคลื่อนไหวได้ ทำให้เด็กเกิดจินตนาการ มีใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่เล่าโดยตลอด การที่จะตัดสินใจว่าควรใช้รูปแบบใดในการเล่านิทาน จึงขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสำคัญที่จะเป็นผู้ตัดสินใจโดยพิจารณาเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาในนิทาน สถานการณ์ในขณะนั้น และความพร้อมของครู แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าครูได้ใช้หลายๆ รูปแบบก็จะช่วยให้เด็กสนใจและเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเล่าโดยไม่ใช้สื่อประกอบ หรือใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิรัฐดา แสนดี (2550) ศึกษา การใช้นิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานเพื่อคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของชั้นอนุบาลปีที่ 2 และศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานเพื่อคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของ

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านแสรอ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 29 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานเพื่อคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นจำนวน 15 แผน เวลา 15 ชั่วโมง โดยแต่ละแผนมีความสอดคล้องกับความสนใจและพัฒนาการของนักเรียนและสามารถพัฒนาคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนได้ และ 2) ผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ใช้นิทานเพื่อคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนหลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทาน คิดเป็น 89.62 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 70.00 และจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมความมีวินัย นักเรียนมีความซื่อสัตย์ เก็บของผู้อื่นได้ส่งคืนเจ้าของ มีความอดทน รู้จักอดกลั้นมีความตั้งใจ นักเรียนมีความตั้งใจไม่เล่นขณะครูสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นผู้มีน้ำใจรู้จักแบ่งสิ่งของ มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ทิ้งขยะลงถังที่โรงเรียนจัดไว้ให้ ส่วนพฤติกรรมความรับผิดชอบ พบว่า นักเรียนรู้จักหน้าที่ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีความเพียรพยายาม รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง รู้จักควบคุมให้อภัยผู้อื่น เป็นคนที่ตรงต่อเวลา เข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่บิดพลิ้ว และยอมรับผลการกระทำของตนเอง เก็บของเล่นเข้าที่เดิมโดยไม่ให้ใครชี้แนะ

สมณฑา วงษ์สวัสดิ์. (2551). ศึกษา การใช้นิทานเป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมนนทรี กรุงเทพมหานคร การศึกษา ในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้นิทานเป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความร่วมมือในการ เรียนรู้ และการนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมนนทรี จำนวน 36 คน ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2551 ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้ นิทานเป็นสื่อให้แก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติเป็นเวลา 5 สัปดาห์ จำนวน 15 คาบ ระยะที่สอง คือ การฝึกปฏิบัติจริงนอกห้องเรียน โดยจัดแสดงละคร และการเล่านิทาน เป็นเวลา 5 สัปดาห์ จำนวน 10 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังโดยใช้นิทานเป็นสื่อ จำนวน 15 แผน แบบทดสอบวัด ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลอง แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการฟัง แบบประเมินตนเองด้านการฟังภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่แบบไม่อิสระจากกัน (t-test for dependent samples) ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านการฟัง และแบบประเมินตนเองด้านการฟังภาษาอังกฤษที่แสดงถึงพัฒนาการด้านทักษะการฟังของนักเรียนในการใช้นิทานเป็นสื่อในการเรียนรู้ นักเรียนมีพัฒนาการด้านความร่วมมือในการเรียนรู้และการนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้

พัฒน์นรี จันทราภิรมย์ (2559) ศึกษาผลของการใช้สื่อนิทานเพื่อพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสื่อการเล่านิทาน 3 รูปแบบ คือ สื่อการเล่านิทานจากภาพแผ่นเดียว สื่อการเล่านิทานจากหุ่นกระดาษ สื่อการเล่านิทานจากผ้าสักหลาด นำผลนำมาพัฒนาสื่อการเล่านิทาน และนำมาใช้ในส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือเด็กชาย-หญิงอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตอนุบาลราชวมงคล จำนวน 30 คน โดยใช้แบบทดสอบการวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า การพัฒนาสื่อการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย คือ สื่อการเล่านิทานจากภาพแผ่นเดียว สื่อการเล่านิทานจากหุ่นกระดาษ นิทานจากผ้าสักหลาด มีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย รวม 4 ด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น และด้านความคิดละเอียดลออ ที่มีความแตกต่างกัน ($P < 0.05$)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานสองภาษาของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 9 แห่ง ในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้นิทานสองภาษาของเด็กปฐมวัย และ
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานสองภาษา เป็นสื่อในการเรียนรู้ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.กลุ่มเป้าหมาย
- 2.แผนแบบการทดลอง
- 3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 5.การดำเนินการทดลอง
- 6.เนื้อหา
- 7.ระยะเวลาทดลอง
- 8.การวิเคราะห์ข้อมูล

1.กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโคกไทย อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลพระบึง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลปอปลาทอง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 18 คน

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเขว้า อำเภอ ชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง อำเภอ ชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเกษม อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล คิมมะฮุ-สวนหม่อน อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 12 คน

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน

เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร อำเภอประทาย
จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 12 คน
รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 122 คน

2.แผนแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบแผนการทดลองที่มีการวัดทั้งก่อนจัดกิจกรรมและหลังจัดกิจกรรม
(Pretest-Posttest Design) (โปรแกรมวิชาการวัดผลการศึกษา.2552 :95) โดยกลุ่มเป้าหมาย
เข้ารับการสอนด้วยนิทานสองภาษา ดังแสดงได้ดังนี้

01 X 02

เมื่อ X แทน การสอนด้วยนิทานสองภาษา

01 แทน คะแนนสอบก่อนการทดลอง

02 แทน คะแนนสอบหลังการทดลอง

3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

1.1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนิทานสองภาษา

1.2 นิทานสองภาษา เรื่อง สิ่งโตกับแพะ

2.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถด้าน
การฟังภาษาอังกฤษ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง การฟังและออก
เสียงเลียนแบบเจ้าของภาษา การเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

4.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

1.1 ลักษณะเครื่องมือ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานด้วยนิทานสองภาษา ประกอบด้วย
ด้วย 5 แผน

1.2 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 ทั้งใน
ด้านประสบการณ์สำคัญ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องการเรียนรู้ด้านภาษา ของเด็กปฐมวัย

3. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำแผนจัด
กิจกรรมการเล่านิทาน

4. ทดลองเขียนแผนการจัดกิจกรรม ที่จัดกิจกรรมด้วยนิทานสองภาษา

5. นำแผนการจัดกิจกรรมที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
ให้ข้อเสนอแนะ

6.แก้ไขปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปทดลองจริงต่อไป

2.แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการฟังภาษาของเด็กปฐมวัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการฟังภาษา ประสพการณ์สำคัญ การ
ใช้ภาษา มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย สำหรับเด็ก
ปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ.2560 ประกอบด้วย

2.2 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ.2560 ในเรื่อง
ภาษาและการสื่อสาร เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัย

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัย เกี่ยวกับ การสังเกตพฤติกรรมทางด้าน
การฟังภาษา

3. สร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการฟังภาษา จำนวน
3 ฉบับ แต่ละฉบับมีรายละเอียดดังนี้

- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการฟังและออกเสียงเลียนแบบ
เจ้าของภาษา
- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของ
คำศัพท์
- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของ
ประโยคสั้นๆ

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม แต่ละฉบับ มีองค์ประกอบดังนี้

- จุดประสงค์การสังเกต
  - วัน เวลา ในการสังเกต
  - คำชี้แจง
  - เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ
  - ชื่อ นามสกุล ผู้ถูกสังเกต
  - ระดับคุณภาพ
  - ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
  - ชื่อ นามสกุล ผู้สังเกต
5. นำแบบบันทึกการสังเกตที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ

6. แก้ไขปรับปรุงแบบบันทึกการสังเกต

7. ทดลองใช้แบบสังเกตพฤติกรรมควบคู่กับแผนการจัดกิจกรรมการเล่า
นิทาน กับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 2 จำนวน 122 คน

3. แบบทดสอบวัดผลความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ

แบบทดสอบวัดผลความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ ฟังและออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษา การเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ การเรียนรู้และเข้าใจความหมายของประโยคสั้นๆ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างเอง เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ ชนิดโยงเส้น จับคู่ จำนวน 5 ข้อ

3.1 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ.2560 เอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และการสร้างแบบทดสอบวัดผลความสามารถด้านการฟังภาษา
2. ศึกษาตัวบ่งชี้ และ สภาพที่พึงประสงค์
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลความสามารถด้านการฟังภาษา จำนวน 10 ข้อ วัดตามเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และตัวบ่งชี้
4. นำแบบทดสอบที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ
5. แก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบเพื่อนำไปทดลองใช้จริงต่อไป

5.การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ One Group Pretest-Posttest Design โดยมีวิธีดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. จัดปฐมนิเทศเด็กเพื่อทำความเข้าใจวิธีการทดลอง จุดประสงค์ของการทดลอง และวิธีการประเมินผลการเรียน
2. ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) เพื่อวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษก่อนการทดลอง
3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเป็นกิจกรรมจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 1 สัปดาห์ จำนวน 5 ครั้ง (ระหว่างวันที่ 3 – 7 กรกฎาคม 2560) ครั้งละ 30 นาที
4. ทำการทดสอบหลังการเรียน (Posttest)

6.เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้การวิจัย คือ นิทานสองภาษา เรื่องสิงโตกับแพะ สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-4 ขวบ การฟังและการออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษา การเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ.2560

7.ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัย ใช้ระยะเวลาในการวิจัย 1 สัปดาห์ 5 วัน วันละ 30 นาที โดยทดลองในช่วงเช้า 09.00 – 09.30 น. ตั้งแต่ วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (3 – 7 กรกฎาคม 2560)

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียน นำมาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละระยะ หลังจากจัดกิจกรรมจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนิทานแต่ละเรื่อง โดยมีเกณฑ์การแปลค่าความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังมาก
- 2.51-3.00 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟัง ปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง ของเด็กปฐมวัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 จำนวน 122 คน ใช้เวลาในการทดลอง 1 สัปดาห์ วันละ 30 นาที โดยเสนอข้อมูลวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้นิทานสองภาษา

ตอนที่ 2 ผลการ เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายของผลการทดลอง และการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N = จำนวนประชากร

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน

n = จำนวนเด็กของกลุ่มตัวอย่าง

Σ = ผลรวมค่าเฉลี่ยของจำนวนคะแนนที่ได้

S.D₂ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣD - ผลรวมความต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ยกกำลังสอง

ΣD = ผลรวมความต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

T = ค่าสถิติแจกแจงที่ (t -distribution)

ตอนที่ 1 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

ในทุกแผนการเรียนรู้นิทานสองภาษา คณะผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังของเด็กปฐมวัย โดยใช้การบันทึกการสังเกต รวม 5 ระยะ แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นรายการตรวจสอบพฤติกรรมในการเลียนเสียงเจ้าของภาษา ด้านความเข้าใจในการฟังคำศัพท์ จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นการบันทึกข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมเด็ก

ส่วนที่ 1 เมื่อสิ้นสุดลง คณะผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย มาหาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมแต่ละด้าน และวิเคราะห์ตามเกณฑ์การให้คะแนน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย
ทุกรายการพฤติกรรม 5 ระยะ

พฤติกรรมด้านการฟัง	การใช้นิทานภาษาอังกฤษ				
	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ระยะที่ 4	ระยะที่ 5
1.ด้านการเลียนเสียงเจ้าของภาษา	2.52	2.71	2.97	3.15	3.35
2.ด้านความเข้าใจ	2.56	2.74	2.98	3.09	3.36
ค่าเฉลี่ย	2.54	2.73	2.96	3.17	3.33
ระดับความสามารถ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม ด้านการฟังของเด็กทุกรายการพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมการฟังด้านภาษาอังกฤษของเด็กพัฒนาขึ้นทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการเลียนเสียงเจ้าของภาษา และด้านความเข้าใจ คือระยะที่ 1 ถึง ระยะที่ 5 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 2.54 , 2.73 , 2.96 , 3.17 , 3.33 สูงขึ้นตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ พฤติกรรมการฟังแต่ละด้าน พบว่า พฤติกรรมด้านความเข้าใจ มีพัฒนาการสูงกว่า พฤติกรรมด้านการเลียนเสียงเจ้าของภาษา โดยมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมด้านการฟัง ค่าเฉลี่ย 2.95 พฤติกรรมด้านการเลียนเสียงเจ้าของภาษา มีค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็ก ปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลองของเด็กกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า t -test แบบ Dependent Samples เพื่อเปรียบเทียบกัน ผลปรากฏดังตาราง

ตารางที่ 2 การ เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ชั้น
อนุบาล ปีที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสามารถด้านทักษะ การฟังภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}$	S.D	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	122	3.05	0.05	16.19	36.14	5.782
หลังการทดลอง	122	4.92	0.86			

- มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 2 แสดงว่า ความสามารถด้านการฟัง ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 แสดงว่า การใช้นิทานสองภาษาเป็น สื่อในการเรียนรู้ สามารถช่วยให้เด็กกลุ่มทดลองมีความสามารถด้านการฟัง ภาษาอังกฤษสูงขึ้น

ส่วนที่ 2 ผลจากการบันทึกข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนใน แต่ละระยะ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการเลียนเสียง และ ด้านความเข้าใจ

ระยะที่ 1 ครูต้องออกเสียงย้ำหลายครั้ง เด็กจึงออกเสียงตาม ครูต้องใช้ ภาพประกอบในการออกเสียงเพื่อให้เด็กใช้ภาพ ประกอบ ใช้ความรู้เดิมในการออกเสียง รายการพฤติกรรมที่มีปัญหาที่ผู้วิจัยพบ คือ เด็กไม่คุ้นเคยกับสำเนียงเจ้าของภาษา ต้องการฟังวีดิโอ เสียงซ้ำ ๆ หรือให้ครูพูดคำศัพท์นั้นซ้ำ เพื่อความมั่นใจ

ระยะที่ 2 จากการสังเกตพฤติกรรมการฟังของเด็ก พบว่า มีความสนใจภาพ ประกอบในนิทาน และในบัตรภาพ เป็นอย่างมาก และใช้ภาพช่วยในการตอบคำถาม หรือ สามารถเลียนแบบสำเนียงของเจ้าของภาษา มีการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าเมื่อได้ยินเสียงประกอบ ที่เป็นเสียงเจ้าของภาษา และพูดจากครู พยายามออกเสียงตาม ส่วนรายการพฤติกรรมที่มีปัญหา ที่ผู้วิจัยพบ คือ เด็กไม่เข้าใจเจ้าของภาษาพูดออกเสียงที่เป็นคำลงท้ายของอักษรภาษาอังกฤษ

ระยะที่ 3 เด็กสามารถตอบคำถามจากสิ่งที่ฟังมากขึ้น เด็กมีความตั้งใจฟัง มากขึ้น มีการนำความรู้เดิมมาใช้ในการตอบคำถาม ในระยะนี้ผู้วิจัยใช้นิทานสองภาษาประกอบ ทำทางการเลียนเสียงสัตว์ การเล่นเกม เด็ก สามารถปฏิบัติตามสิ่งที่ฟัง แสดงอารมณ์ทางสีหน้า น้ำเสียงขณะฟัง สามารถเลียนแบบสำเนียงของเจ้าของภาษา เด็กส่วนใหญ่ฟังคำศัพท์ และ ประโยค ได้ เข้าใจมากขึ้น เด็กฟังเจ้าของภาษาพูดได้เข้าใจมากขึ้น ไม่กังวลกับการฟัง

ระยะที่ 4 เด็กมีการตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังมากขึ้น โดยใช้ภาพประกอบในนิทาน และ ใช้ความรู้เดิม ในระยะนี้ผู้วิจัยใช้การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การทำใบงานประกอบการ เรียนรู้ของเด็ก จึงทำให้ผู้เรียน สนใจการเรียนรู้คำศัพท์ แสดงท่าทางประกอบ มีความสุข และผ่อนคลายกับการฟังนิทาน ปฏิบัติตามสิ่งที่ครูสั่งหรือสิ่งที่ได้ยินได้ดีขึ้น ไม่กังวลกับการฟังสำเนียงเจ้าของ ภาษาพูด

ระยะที่ 5 ผู้วิจัยพบว่าพฤติกรรมที่เด็กนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการฟังมากที่สุด คือ การให้ความสนใจหัวเรื่อง ภาพประกอบในนิทาน เด็กสนใจเสียงประกอบในนิทานเป็นอย่างมาก มีการแสดงอารมณ์ทางสีหน้า การนำความรู้เดิมมาใช้ ในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และสามารถเดาเหตุการณ์ของเรื่องได้ เด็กตอบคำถามจากสิ่งที่ฟังได้ ปฏิบัติตามสิ่งที่ฟังมีความเข้าใจคำศัพท์ อีกทั้งเด็กฟังเจ้าของภาษาพูดได้เข้าใจมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลของการใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง ในจังหวัดนครราชสีมา

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานสองภาษาของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง ใน จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 อายุ 3- 4 ขวบ จำนวน 122 คน
นวัตกรรมในการวิจัย ครั้งนี้ คือ นิทานสองภาษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

- แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง โดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อ โดยเด็กจะได้ฟังนิทานสองภาษา เรื่อง สิ่งโตกับแพะ
- แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียน
- แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการฟัง

วิธีดำเนินการทดลอง

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในการดำเนินการทดลองทั้งสิ้น จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 1 สัปดาห์ จำนวน 5 ครั้ง (ระหว่างวันที่ 3-7 กรกฎาคม 2560) ครั้งละ 30 นาที

3.1 จัดปฐมนิเทศผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจ วิธีการทดลอง จุดประสงค์ของการทดลอง และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

3.2 ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) เพื่อวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่จัดทำขึ้นตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ และระหว่างการทดลองในแต่ละแผนการสอน ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังของเด็ก โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังของเด็ก

3.4 ทำการทดสอบหลังการเรียน (Posttest) เพื่อวัดความสามารถด้านการฟังโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อน และ หลังการทดลอง โดยใช้สูตร t-test

2. นำผลการประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านการฟัง นำมาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละ ระยะเวลา หลังจากจบทุกแผนการเรียนรู้ของนิทานแต่ละเรื่อง รวม 5 ระยะเวลา แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การแปลค่า ความหมายของ ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง ภาษาอังกฤษ ของเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่2 จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลได้ดังนี้

1. เด็กปฐมวัย ชั้นปีที่2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้รับการ สอนโดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษหลังการ ทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

2. จากผลการสังเกตพฤติกรรม พบว่า เด็กที่ได้รับการสอนโดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อ ในการเรียนรู้มีพัฒนาการด้านการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นทุกระยะตลอด การทดลอง

การอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของ เด็ก ปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อใน การเรียนรู้ ปรากฏผล การทดลองเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ การใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อ ในการเรียนรู้สามารถพัฒนา ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กให้สูงขึ้น อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ผลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษจากการเรียนโดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อใน การเรียนรู้

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก โดยใช้นิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ ดังจะนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษจากการเรียนโดยใช้นิทานเป็นสื่อในการเรียนรู้

จากผลการวิจัย การใช้นิทานเป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็ก พบว่า เด็กกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ย จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษก่อนการทดลอง ของ เด็กเท่ากับ 3.05 และคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 4.92 สูงขึ้น 1.87 สอดคล้องกับผล จากการวิเคราะห์ ข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งพบว่า เด็กมีการพัฒนาการ ฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นทุกระยะ ทั้งนี้ผลที่ได้ดังกล่าวอาจมาจากประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 นิทานที่นำมาใช้ในการทดลองมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกนิทานภาษาอังกฤษสองภาษา คือ นิทานที่มีภาพประกอบ และมีเนื้อหาเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัย ได้ใช้นิทานที่เป็นหนังสือนิทาน นิทานในสื่อ อินเทอร์เน็ต และหนังสือนิทานที่ผู้วิจัยสร้างเอง คือ หนังสือนิทาน ป๊อป้อพ ซึ่งมีความเหมาะสมกับ วัยของเด็กปฐมวัย อายุ 3-4 ขวบ สามารถดึงดูดความสนใจใน การเรียนรู้ของเด็ก ผลจากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย พบว่า นิทานสองภาษา ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เด็ก เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด สนุกสนานเพลิดเพลิน โดยภาพประกอบในนิทานเป็นบริบทที่ สำคัญ สามารถสื่อความหมาย ได้เป็นอย่างดี ช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่อง ดังเห็นจากผลการวิเคราะห์จาก การสังเกตพฤติกรรมด้าน การฟังของเด็ก ความเข้าใจการฟัง พบว่า เด็กให้ความสนใจกับหัวข้อ เรื่อง และภาพประกอบ และการออกเสียง และคำศัพท์ เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจในการฟัง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 81) และวรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 23 - 30) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกนิทาน ดังนี้

ควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในครอบครัว และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก หรือเป็น เรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้และมีเนื้อเรื่องเร้าใจก่อให้เกิดความตื่นเต้น มีการผูกเรื่องแนบเนียน เนื้อเรื่องถึงจุดสุดยอดง่าย และน่าฟังพอใจ เมื่อเล่าจบเด็กควรมีความสุข

ควรมีตัวละครที่เด็กจะสมมติตัวแทนได้ ไม่ควรเลือกเรื่องที่มีตัวละครหลายตัว เพราะจะทำให้เด็ก สับสนและนิทานที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับสัตว์

นิทานที่มีความเคลื่อนไหวอยู่ในเรื่อง ควรมีคำกริยาที่ตอบคำถามว่า ใครทำอะไร มากที่สุด เพราะเด็กอยากรู้อยากเห็นเมื่อเกิดเรื่องเช่นนี้และจะเป็นอย่างไร ต่อไปตัวละครสำคัญของเรื่อง คือพระเอก และผู้ร้าย ทำอะไรบ้าง ทำแล้วเป็นอย่างไร (วรรณิ ศิริสุนทร. 2532 : 60 - 62) กล่าวไว้ว่า อายุ 3 - 4 ขวบ ชอบฟังเรื่องราวที่ใกล้ตัวหรือเรื่องที่เป็นเรื่องจริงในชีวิตนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กระดับนี้ ควรจะอิงความจริงอยู่บ้าง นอกจากนี้การใช้นิทานที่เปิดโอกาสให้ เด็กแสดงออกโดยใช้ท่าทาง ประกอบการเล่า นิทาน มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กวัย ปฐมวัย ที่ชอบกิจกรรมที่มีการ เคลื่อนไหว เด็กจะไม่รู้สึกเบื่อหน่าย อีกทั้งการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงท่าทางต่าง ๆ ประกอบนิทาน ช่วยให้เด็กสามารถติดตามเรื่องที่เล่าได้อย่างต่อเนื่อง และรู้สึกเหมือนอยู่ใน เหตุการณ์ รวมทั้ง ช่วยให้เด็กมีจินตนาการที่เป็นรูปธรรมได้มากขึ้น ดังที่ (พัฒน์นรี จันทราภิรมย์ (2559) ศึกษาผลของการใช้สื่อนิทานเพื่อพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสื่อการเล่านิทาน 3 รูปแบบ คือ สื่อการเล่านิทานจากภาพ แผ่นเดียว สื่อการเล่านิทานจากหุ่นกระดาษ สื่อการเล่านิทานจากผ้าสักหลาด นำผลนำมาพัฒนา สื่อการเล่านิทาน และนำมาใช้ในส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ (2546 : 14) กล่าวไว้ ว่า สารที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการ

เรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาโดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็ก อายุ 3 - 5 ปี (ดวงเดือน ศาสตราภรณ์ (2549 : 214 - 215) ภาษามีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการ ทางสังคม เกิดความอบอุ่น เด็กแนวคิดตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ที่อยู่รอบข้าง เด็กสามารถสร้าง จินตนาการในสมองซึ่งก่อให้เกิดการทดลองขึ้น เด็กสามารถสร้างจินตนาการถึงวัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต เด็กสามารถทำการทดลองให้สมองและทำได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับ วัตถุจริงๆ

นอกจากนี้การนำนิทานสองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ช่วยให้การฟังนิทานได้อรรถรสมากยิ่งขึ้น ทำให้เด็ก มีความสุข และสนใจต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งนิทานสองภาษาที่นำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้มี รูปภาพ ประกอบคำบรรยายทั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จึงช่วยให้เด็ก สามารถจดจำเนื้อเรื่องในนิทานได้อย่างรวดเร็ว และ เข้าใจนิทานมากยิ่งขึ้น ดังเห็นได้จากผลการ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังของ สอดคล้องกับ (พัฒน์นรี จันทราภิรมย์ (2559) ศึกษาผลของการใช้สื่อนิทานเพื่อพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสื่อการเล่านิทาน 3 รูปแบบ คือ สื่อการเล่านิทานจากภาพ แผ่นเดียว สื่อการเล่านิทานจากหุ่นกระดาษ สื่อการเล่านิทานจากผ้าสักหลาด นำผลนำมาพัฒนา สื่อการเล่านิทาน และนำมาใช้ในส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กชาย-หญิงอายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตอนุบาลราชวมงคล จำนวน 30 คน โดยใช้แบบทดสอบการวัดความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า การพัฒนาสื่อการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย คือ สื่อการเล่า นิทานจากภาพแผ่นเดียว สื่อการเล่านิทานจากหุ่นกระดาษ นิทานจากผ้าสักหลาด มีการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย รวม 4 ด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น และด้านความคิดละเอียดลออ ที่มีความแตกต่างกัน ($P < 0.05$)

1.2 การจัดกิจกรรมที่มีขั้นตอนการฝึกอย่างเป็นระบบ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมโดยใช้นิทาน สองภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ทักษะการ ฟังภาษาอังกฤษอย่างมีขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ กิจกรรม ก่อนการฟัง เป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมด้านภาษา และเนื้อหา เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งที่ฟัง ได้ง่ายขึ้น กิจกรรม ระหว่างการฟัง มุ่งเน้นให้เด็กดึงข้อมูลจากสิ่งที่ฟังได้เข้าใจ ส่วนกิจกรรมหลัง การฟังเปิดโอกาสให้เด็ก ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ภาษาให้ สัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำมาอย่าง ต่อเนื่อง รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียน และกิจกรรมเสริม ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัตินอกห้องเรียน หลังการทดลองพบว่า เด็กมีความสามารถในการฟังเพิ่มขึ้น หลังการทดลอง ดังเห็นได้จาก ผลการ วิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมการฟังด้านความเข้าใจของ เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตพฤติกรรม การเลียนเสียงเจ้าของภาษา การฟังด้านความเข้าใจ ของเด็กในแต่ละรายการ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าผล จากการจัดการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอน มีการวางแผนทำงาน อย่างเป็นระบบ ทำให้เด็กมี ความสามารถด้านการฟังเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. 2548 : 98-100) แนวคิด ดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการทำงานของสมองเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เป็นการจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้ที่เด็กมีอิสระในการเลือกเรียนตามความสนใจและความสามารถ ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติจริง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้จากบุคคลอื่น ได้ทำกิจกรรมที่ทำหายและเกิดความสำเร็จ ได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อบอุ่น และ ยอมรับ และมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนไปใช้อย่างมีความหมาย

1.3 การจัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกทักษะการฟังจากง่ายไปหา ในการจัดกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกทักษะการฟังในการวิจัยครั้งนี้ มีการจัดลำดับจาก ง่ายไปหายาก กล่าวคือ การฝึกฟังเสียงเจ้าของภาษา การฝึกฟังคำศัพท์ ประโยคสั้นๆ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับผลจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนเสียงเจ้าของภาษา และการเข้าใจคำศัพท์ พบว่า เด็กสามารถตอบคำถามจากสิ่งที่ฟังได้มากขึ้น สามารถฟังเจ้าของภาษาพูด คำศัพท์ หรือประโยคสั้นๆ ได้เข้าใจมากโดยมีค่าเฉลี่ย คือ 2.54 , 2.73 , 2.96 , 3.17 , 3.33 ตามลำดับ เพิ่มขึ้นทุกระยะตลอดการทดลอง สิ่งที่ฟังได้มากขึ้น สอดคล้องกับแทนเนอร์ และ กรีน (Tanner and Green. 1998) และกรมวิชาการ (2544: 138) ซึ่งกล่าวว่า การฝึกทักษะ การฟังเพื่อความเข้าใจนั้นควรฝึกฟังเป็นลำดับขึ้นไปจากง่ายไปหายาก จะช่วยทำให้นักเรียนมี

ความมั่นใจในการฟัง และไม่คิดว่าการฟังเป็นสิ่งที่ยากเกินความสามารถของตนเอง ในทำนองเดียวกัน เทเลอร์ (Taylor. 1993: บทนำ) กล่าวว่า การฝึกฟังในชั้นแรกควรฝึกให้นักเรียนมีความไวต่อ การฟังเสียงสิ่งต่าง ๆ รอบตัว (sensitive to sound) ต่อจากนั้นจึงฝึกให้นักเรียนได้ฟังเสียงเจ้าของ ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น การฟังคำ วลี เนื้อเรื่อง บทสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ และข้อมูล ข่าวสารอื่น ๆ โดยผ่านทางรายการโทรทัศน์ หรือการชมภาพยนตร์ (นิเทศา ประพฤติ กิจ (2546 : 46) กล่าวว่า การฝึกให้เด็กรู้จักฟังจะช่วยให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์ เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์โครงสร้างของภาษาพูดและได้เข้าใจเรื่องราวต่างๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาพูดได้ถูกต้องยิ่งขึ้น รู้จักพูดคุยกับเพื่อนฝูง ทั้งยังกระตุ้นให้เด็กได้ใช้จินตนาการ

1.4 การใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สื่อช่วยในการพัฒนาทักษะการฟัง ประกอบด้วยซีดีนิทานสองภาษา และแบบฝึกทักษะการฟังที่จัดทำขึ้น พบว่า สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กและช่วยให้เด็กเข้าใจบทเรียนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยได้ จัดเตรียม รูปภาพ บัตรคำ ใบงาน บทนิทานที่มีรูปภาพประกอบ และใช้เทคนิคการอธิบายด้วยท่าทาง สื่อการสอนที่หลากหลายเหล่านี้ช่วยเพิ่มความสนใจ และช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งที่ฟังมากขึ้น ส่งผล ทำให้เด็กมีความสามารถด้านการฟังเพิ่มมากขึ้น ดังปรากฏจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบ สังเกตพฤติกรรมการฟังด้านความเข้าใจ พบว่า พฤติกรรมด้านความเข้าใจของเด็กพัฒนาขึ้นทุก ระยะ โดยเด็กให้ความสนใจในหัวข้อเรื่อง และภาพประกอบ เพื่อช่วยในการทำ ความเข้าใจในการฟัง ซึ่งสอดคล้องกับผลพฤติกรรม การเรียนเสียงเจ้าของภาษา และด้านฟังด้านความเข้าใจ พบว่า เด็กสามารถเลียนเสียงเจ้าของภาษา และเข้าใจคำศัพท์ เข้าใจเรื่องที่ฟังมาก สอดคล้องกับ วู (Wu. 2008: 1) ซึ่งกล่าว ว่า การสอนทักษะการ ฟัง และการพูดภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ต้องอาศัยสื่อ การสอนและวิธีการที่ หลากหลาย เช่น การใช้หนังสือภาพ ใช้บัตรภาพ บัตรคำ แถบประโยค การเล่า นิทาน ประกอบการแสดงหุ่น การใช้แถบบันทึกเสียง การอ่านออกเสียง การแสดงบทบาทสมมติ การพูด คำกลอน การร้องเพลง การทำท่าทาง

ข้อเสนอแนะในการใช้นิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาการฟัง

1. การคัดเลือกนิทาน ควรคำนึงถึงประเภทของนิทานให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ถ้าหาก นิทาน เป็นเรื่องยาว ครูผู้สอนควรแบ่งนิทานเป็นตอน ๆ ทั้งนี้เพราะการตัดทอนเรื่อง หรือข้อความให้ สั้นลง เพื่อช่วยให้เด็กสามารถจดจำข้อมูลที่เป็นความคิดรวบยอด และรายละเอียดได้ดีกว่า การฟังเรื่อง หรือข้อความที่ยาว นอกจากนี้การแบ่งนิทานออกเป็นตอน ๆ ทำให้ผู้สอนสะดวกใน การจัดเตรียมเนื้อหา และการกิจกรรมการฟังได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้สอนควรเตรียมเครื่องเล่น รวมทั้งสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง เพื่อตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของสื่อ และอุปกรณ์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องก่อนดำเนินการสอนเพื่อให้เกิด ความราบรื่นในขณะสอน และเกิดประโยชน์ต่อเด็กในการพัฒนาทักษะการฟัง
3. ครูผู้สอนควรฝึกการออกเสียง การอ่าน การพูด การเขียน ภาษาอังกฤษ ฝึกการเล่านิทานสอง ภาษาก่อนการสอน ทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการสอน ป้องกันข้อผิดพลาด และดึงดูด ใจเด็กให้ปฏิบัติ กิจกรรมด้วยความสนุกสนาน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรม ครูควรอธิบายให้เด็กเข้าใจถึงวิธีการอย่างชัดเจน มีการสาธิตและ ตรวจสอบความเข้าใจ เพื่อให้เด็กเข้าใจและสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ครูผู้สอนควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงเรื่องการจัดหา อุปกรณ์การเล่านิทาน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้แสดงเกิดความภาคภูมิใจ และ ผู้ชมได้รับบรรยากาศในการฟัง นิทานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้นิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ เช่น การพูด การอ่าน และ การเขียน ภาษาอังกฤษ
2. ควรศึกษาการใช้นิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการฟังในระยะยาว และความคงทนในการ เรียนรู้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรม

การพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยใช้เล่านิทานสองภาษา

สาระสำคัญ

การใช้นิทานสองภาษาหรือเรื่องเล่า เป็นสิ่งช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน และได้เรียนรู้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารอย่างแท้จริง เนื่องจากนิทาน หรือเรื่องเล่า จะช่วยให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้หน่วยเสียงของภาษา ภาพประกอบนิทานเป็นบริบทที่ช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้การที่เด็กได้ฟังนิทานหรือเรื่องเล่า ทำให้สามารถพัฒนาความสามารถด้าน การเลียนเสียงเจ้าของภาษา และการเรียนรู้คำศัพท์ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานเป็นวิธีการหนึ่ง ที่เน้นความสำคัญของเด็ก โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดอย่างอิสระทุกขั้นตอนจากการกระตุ้น ด้วย คำถามปลายเปิด การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่านการแสดงผลงาน ในการ ดำเนินกิจกรรมเด็กจะเกิดการเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน ทั้งนี้ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการวางแผนการจัดกิจกรรม สร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ เตรียมสื่อ อุปกรณ์ รวมทั้งการถามคำถามในนิทานเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดการคิด อย่างมี ประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.เด็กปฐมวัยสามารถเลียนเสียงเจ้าของภาษาได้ถูกต้อง ชัดเจน
- 2.เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้เข้าใจความหมายของคำศัพท์

แผนการจัดกิจกรรม 5 แผน

ว/ด/ป	กิจกรรม	จุดประสงค์	ระยะเวลา	สื่อที่ใช้
จันทร์ ที่ 3 ก.ค. 2560	-เล่านิทานโดยครูผู้สอน -ฟังนิทานจากสื่ออินเทอร์เน็ต -เรียนรู้จากบัตรคำศัพท์ บัตรภาพ	-เพื่อให้เด็กเลียนเสียง เจ้าของภาษา -เพื่อให้เด็กเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของ คำศัพท์	10.30-11.25 น.	นิทานสอง ภาษาเรื่อง สิงโตกับแพะ
อังคาร ที่ 4 ก.ค. 2560	-ฟังนิทานจากสื่ออินเทอร์เน็ต -การร้องเพลงและทำท่าประกอบ -เลียนเสียงครูและสื่ออินเทอร์เน็ต -เรียนรู้จากบัตรภาพ บัตรคำศัพท์	-เพื่อให้เด็กเลียนเสียง เจ้าของภาษา -เพื่อให้เด็กเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของ คำศัพท์	10.30-11.25น.	นิทานสอง ภาษาเรื่อง สิงโตกับแพะ
พุธที่ 5 ก.ค. 2560	-เล่านิทาน -การอ่านคำศัพท์ -เกมการศึกษา เกมตามล่าหา คำศัพท์	เพื่อให้เด็กเลียนเสียง เจ้าของภาษา -เพื่อให้เด็กเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของ คำศัพท์	09.00-10.30น.	นิทานสอง ภาษาเรื่อง สิงโตกับแพะ
พฤหัสบดี ที่ 6ก.ค. 2560	-เรียนรู้จากบัตรคำศัพท์ บัตรภาพ -เกมการศึกษา เกมทายคำศัพท์ -ทำใบงานโยงเส้นจับคู่	เพื่อให้เด็กเลียนเสียง เจ้าของภาษา -เพื่อให้เด็กเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของ คำศัพท์	10.30-11.25น.	นิทานสอง ภาษาเรื่อง สิงโตกับแพะ
ศุกร์ ที่ 7 ก.ค. 2560	-เล่านิทาน -ทำท่าประกอบคำสั่ง -เรียนรู้จากบัตรคำ บัตรภาพ	เพื่อให้เด็กเลียนเสียง เจ้าของภาษา -เพื่อให้เด็กเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของ คำศัพท์	10.30-11.25น.	นิทานสอง ภาษาเรื่อง สิงโตกับแพะ

แผนการจัดกิจกรรม การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการฟังภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 1
กิจกรรม(เสริมประสบการณ์) ฟังนิทานออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษาเรียนรู้และเข้าใจ
คำศัพท์

นิทานเรื่อง

สิงโตกับแพะ

เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 1(อายุ 3-4 ขวบ)

เวลา 10.25 -11.00 น.

1.สาระการเรียนรู้

การเรียนรู้ภาษาจากการฟังนิทานสนุกสนาน มีคำศัพท์ และบทสนทนาง่าย สั้นๆ ประกอบกับรูปภาพ สัญลักษณ์ แล้วเลียนแบบเสียง เลียนแบบการใช้คำ เพื่อให้เด็กสังเกต และฝึกการฟัง ทำให้เด็กคุ้นเคยกับสำเนียงของเจ้าของภาษา ได้เรียนรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค ฟังอย่างเข้าใจ และฟังอย่างต่อเนื่อง พูดซ้ำหลายๆครั้ง ซึ่งนำไปสู่การพูดภาษาอังกฤษที่ถูกต้องของเด็ก

2.สภาพที่ฟังประสงค์

1. ฟังและออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษาได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

เด็กสามารถพูดคำศัพท์เลียนแบบเจ้าของภาษาได้ถูกต้อง 2 ใน 3 คำ

4. ประสิทธิภาพสำคัญ

1. เด็กฟังนิทาน เรื่อง สิงโตกับแพะ

2. ฟังและพูดเลียนแบบคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และประโยคง่ายๆ สั้นๆ

5. เนื้อหา สิงโตกับแพะ The Lion and The Goat

ในฤดูร้อนที่อบอ้าววันหนึ่ง สิงโตและแพะต่างกระหายน้ำ จนเดินมาพบกันที่แอ่งน้ำเล็กๆ แห่งหนึ่ง ทั้งสองแย่งกันกินน้ำ จนเกิดทะเลาะ และต่อสู้กันขึ้น ในที่สุดทั้งสิงโตและแพะก็เหนื่อย หอบด้วยกันทั้งคู่ ในขณะที่นอนหมดแรงอยู่นั้น เจ้าสิงโตก็มองเห็นฝูงแร้งกำลังบินคอยทำอยู่ มันจึงพูดขึ้นว่า “เราควรแบ่งน้ำกันกิน ดีกว่าต่อสู้กันจนตาย แล้วกลายเป็นอาหารของแร้งนะ ” เจ้าแพะเห็นด้วยกับสิงโต ทั้งสองจึงแบ่งน้ำกันกินแต่โดยดี

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : แบ่งผลประโยชน์กันดีกว่า ต้องสูญเสียทั้งหมด

One humid day in the summer, a lion and a goat were dying of thirst. Once they found a puddle, they began fighting for the water. They fought and became really tired. After a battle, they laid down for a rest. And then the lion saw vultures were flying circle around in the sky. “I think we better compromise and share the water or we keep fighting until one loses and becomes their food.” said the lion. The goat agreed with the lion, and at the end they share water to drink.

คำศัพท์

lion   goat   vultures

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูทักทายเด็กๆเป็นภาษาอังกฤษ และแนะนำให้เด็กรู้จักกับนิทานเรื่อง สิงโตกับแพะ
2. ให้เด็กบอกชื่อสัตว์ที่เห็นจากหน้าปกของนิทาน
3. ครูแนะนำแหล่งที่มาของนิทาน ว่านิทานมีมาจากที่ไหนได้บ้าง

ขั้นดำเนินการ

1. ครูเปิดสื่อ อินเทอร์เน็ต (แอปพลิเคชั่น ยูทูบ) นิทานเรื่อง “สิงโตกับแพะ” ให้ให้เด็กชม
2. ครูนำบัตรคำศัพท์ และ บัตรประโยค จากเนื้อเรื่องในนิทาน ที่เตรียมไว้ ออกมาทีละ 1 ภาพ ออกเสียงให้เด็กฟัง 2-3 รอบ
3. ครูนำบัตรคำศัพท์ และ บัตรประโยค จากเนื้อเรื่องในนิทาน ที่เตรียมไว้ ออกมาทีละ 1 ภาพ ให้เด็กๆออกเสียงคำศัพท์แต่ละภาพตามคุณครู 2-3 รอบ
4. ครูนำบัตรคำศัพท์ และ บัตรประโยค จากเนื้อเรื่องในนิทาน ที่เตรียมไว้ ออกมาทีละ 1 ภาพ ให้เด็กๆออกเสียงด้วยตนเอง

ขั้นสรุป

1. ครูและเด็กร่วมกันออกเสียงพร้อมกันอีกครั้ง
2. กล่าวชมเชยนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมอย่างตั้งใจและตักเตือนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขณะร่วมกิจกรรม

7. สื่อการเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง “สิงโตกับแพะ”
2. บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 3 บัตร lion   goat   vultures
3. โทรท์ส่น อินเทอร์เน็ต (แอปพลิเคชั่น ยูทูบ)

8. การประเมินพัฒนาการทางการฟังภาษาอังกฤษ

สังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษา

1. การพูดคำศัพท์เลียนแบบเจ้าของภาษา และการเข้าใจคำศัพท์

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

ผู้สอน

(.....)

แบบประเมินการฟังและพูดเลียนแบบเจ้าของภาษา

สังเกต ครั้งที่ 1 วัน (วันจันทร์ ที่ 3 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมกรพูดเลียนแบบเจ้าของภาษาของเด็ก
ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมกรฟังและพูดเลียนเสียงสูงที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมกรฟังและพูดเลียนเสียงสูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมกรฟังและพูดเลียนเสียงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมกรฟังและพูดเลียนเสียงต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมกรฟังและพูดเลียนเสียงต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

แบบประเมินการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

สังเกต ครั้งที่ 1 วัน (วันจันทร์ ที่ 3 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของคำศัพท์สูงสุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์สูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

แผนการจัดกิจกรรม การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการฟังภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 2
กิจกรรม(เสริมประสบการณ์) ฟังนิทานออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษา เรียนรู้และเข้าใจ
คำศัพท์

นิทานเรื่อง

สิงโตกับแพะ

เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 1(อายุ 3-4 ขวบ) เวลา 10.25 -11.00 น.

1.สาระการเรียนรู้

การเรียนรู้ภาษาจากการฟังนิทานสนุกสนาน มีคำศัพท์ และบทสนทนาง่าย สั้นๆ ประกอบกับรูปภาพ สัญลักษณ์ แล้วเลียนแบบเสียง เลียนแบบการใช้คำ เพื่อให้เด็กสังเกต และฝึกการฟัง ทำให้เด็กคุ้นเคยกับสำเนียงของเจ้าของภาษา ได้เรียนรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค ฟังอย่างเข้าใจ และฟังอย่างต่อเนื่อง พูดซ้ำหลายๆครั้ง ซึ่งนำไปสู่การพูดภาษาอังกฤษที่ถูกต้องของเด็ก

2.สภาพที่ฟังประสงค์

1. ฟังและออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษาได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

เด็กสามารถพูดคำศัพท์เลียนแบบเจ้าของภาษาได้ถูกต้อง 2 ใน 3 คำ

4. ประสิทธิภาพสำคัญ

1. เด็กฟังนิทาน เรื่อง สิงโตกับแพะ

5. เนื้อหา สิงโตกับแพะ The Lion and The Goat

ในฤดูร้อนที่อบอ้าววันหนึ่ง สิงโตและแพะต่างกระหายน้ำ จนเดินมาพบกันที่แอ่งน้ำเล็กๆ แห่งหนึ่ง ทั้งสองแย่งกันกินน้ำ จนเกิดทะเลาะ และต่อสู้กันขึ้น ในที่สุดทั้งสิงโตและแพะก็เหนื่อยหอบด้วยกันทั้งคู่ ในขณะที่นอนหมดแรงอยู่นั้น เจ้าสิงโตก็มองเห็นฝูงแร้งกำลังบินคอยทำอยู่ มันจึงพูดขึ้นว่า “เราควรแบ่งน้ำกันกิน ดีกว่าต่อสู้กันจนตาย แล้วกลายเป็นอาหารของแร้งนะ” เจ้าแพะเห็นด้วยกับสิงโต ทั้งสองจึงแบ่งน้ำกันกินแต่โดยดี

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : แบ่งผลประโยชน์กัน ดีกว่าต้องสูญเสียทั้งหมด

One humid day in the summer, a lion and a goat were dying of thirst. Once they found a puddle, they began fighting for the water. They fought and became really tired. After a battle, they laid down for a rest. And then the lion saw vultures were flying circle around in the sky. “I think we better compromise and share the water or we keep fighting until one loses and becomes their food.” said the lion. The goat agreed with the lion, and at the end they share water to drink.

คำศัพท์

1.summer

2.flying

3.thirst

6.กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- 1.ครูร้องเพลง “ Lion สิงโต “ พร้อมทำท่าทางประกอบ
- 2.ให้เด็กร้องเพลง ” Lion สิงโต “ ตามคุณครูและทำท่าประกอบ

ขั้นดำเนินการ

- 1.ครูเปิดสื่อ อินเทอร์เน็ต (แอปพลิเคชั่น ยูทูบ)นิทานเรื่อง “สิงโตกับแพะ”ให้เด็กชม
- 2.ครูนำบัตรคำศัพท์ และ บัตรประโยค จากเนื้อเรื่องในนิทาน ที่เตรียมไว้ ออกมาทีละ 1 ภาพ ออกเสียงให้เด็กฟัง 2-3 รอบ
- 3.ครูนำบัตรคำศัพท์ และ บัตรประโยค จากเนื้อเรื่องในนิทาน ที่เตรียมไว้ ออกมาทีละ 1 ภาพ ให้เด็กๆออกเสียงคำศัพท์แต่ละภาพตามคุณครู 2-3 รอบ
- 4.ครูนำบัตรคำศัพท์ และ บัตรประโยค จากเนื้อเรื่องในนิทาน ที่เตรียมไว้ ออกมาทีละ 1 ภาพ ให้เด็กๆออกเสียงด้วยตนเอง

ขั้นสรุป

1. ครูและเด็กร่วมกันออกเสียงพร้อมกันอีกครั้ง
- 2.กล่าวชมเชยนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมอย่างตั้งใจและตักเตือนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขณะร่วมกิจกรรม

7. สื่อการเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง”สิงโตกับแพะ”
2. บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 3 บัตร summer , flying , thirst
- 3.โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต (แอปพลิเคชั่น ยูทูบ)

8.การประเมินพัฒนาการทางการฟังภาษาอังกฤษ

สังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษา

1. การพูดคำศัพท์เลียนแบบเจ้าของภาษา

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ (.....) ผู้สอน

แบบประเมินการฟังและพูดเลียนแบบเจ้าของภาษา

สังเกต ครั้งที่ 2 (วันอังคาร ที่ 4 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการพูดเลียนแบบเจ้าของภาษาของเด็ก ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงสูงที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงสูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

แบบประเมินการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

สังเกต ครั้งที่ 2 (วันอังคาร ที่ 4 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของคำศัพท์สูงสุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์สูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

แผนการจัดกิจกรรม การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการฟังภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 3
กิจกรรม(กลางแจ้ง) ฟังนิทานออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษา เรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์
นิทานเรื่อง สิงโตกับแพะ
เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 1(อายุ 3-4 ขวบ) เวลา 09.25 -10.30 น.

1.สาระการเรียนรู้

การฝึกฟังและเรียนรู้คำศัพท์ต่างๆจากนิทานที่ได้ฟังเป็นความสามารถในการเข้าใจและ
จดจำความหมายของคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้หลังการฟังนิทานและออกเสียงพูดคำศัพท์ได้ชัดเจน

2.สภาพที่พึงประสงค์

- 1.จดจำคำศัพท์และบอกความหมายของคำศัพท์ได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถจดจำคำศัพท์ได้ถูกต้อง 2 ใน 3 คำ

4.ประสบการณ์สำคัญ

- 1.เด็กฟังนิทาน เรื่อง สิงโตกับแพะ
- 2.เด็กทำความเข้าใจความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

5.เนื้อหา สิงโตกับแพะThe Lion and The Goat

ในฤดูร้อนที่อบอ้าววันหนึ่ง สิงโตและแพะต่างกระหายน้ำ จนเดินมาพบกันที่
แอ่งน้ำเล็กๆ แห่งหนึ่ง ทั้งสองแย่งกันกินน้ำ จนเกิดทะเลาะ และต่อสู้กันขึ้น ในที่สุดทั้งสิงโตและ
แพะก็เหนื่อยหอบด้วยกันทั้งคู่ ในขณะที่นอนหมดแรงอยู่นั้น เจ้าสิงโตก็มองเห็นฝูงแร้งกำลังบิน
คอยทำอยู่ มันจึงพูดขึ้นว่า “เราควรแบ่งน้ำกันกิน ดีกว่าต่อสู้กันจนตาย แล้วกลายเป็นอาหารของ
แร้งนะ” เจ้าแพะเห็นด้วยกับสิงโต ทั้งสองจึงแบ่งน้ำกันกินแต่โดยดี

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : แบ่งผลประโยชน์กัน ดีกว่าต้องสูญเสียทั้งหมด

One humid day in the summer, a lion and a goat were dying of thirst.
Once they found a puddle, they began fighting for the water. They fought and
became really tired. After a battle, they laid down for a rest. And then the lion
saw vultures were flying circle around in the sky. “I think we better compromise
and share the water or we keep fighting until one loses and becomes their food.”
said the lion. The goat agreed with the lion, and at the end they share water to
drink

ความหมายของคำศัพท์

1. lion (สิงโต)
2. vultures (นกแร้ง)
3. goat (แพะ)

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูเล่านิทาน เรื่อง สิงโตกับแพะ ให้เด็กฟัง
2. ให้เด็กบอกชื่อสัตว์ที่ได้ยินในนิทาน ทั้งชื่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ขั้นดำเนินการ

1. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับนิทาน เรื่อง สิงโตกับแพะ
2. ครูชักชวนให้เด็กช่วยกันประเมิน ตัวละคร(สิงโต กับ แพะ)
3. ครูและเด็กร่วมกันให้ความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้
Lion (สิงโต) , vulture (นกแร้ง) , goat (แพะ)
4. ครูนำบัตรคำศัพท์ติดกับกระดาน ทีละ 1 คำศัพท์ อ่านคำศัพท์ พร้อม ความหมายของคำศัพท์ ให้เด็กฟัง 2-3 รอบ
5. ให้เด็กอ่านคำศัพท์พร้อมความหมายของคำศัพท์ ตามคุณครู 2-3 รอบ
6. ให้เด็กอ่านคำศัพท์ พร้อมบอกความหมายของคำศัพท์ ด้วยตนเอง
7. ครูนำบัตรภาพ(ภาพ สิงโต ,นกแร้ง,แพะ) อย่างละ 4-5 ภาพ ไปแขวนไว้ตามต้นไม้
8. ครูพาเด็กไปที่สวนหย่อม ให้เด็กนั่งล้อมเป็นวงกลม ครูอธิบายกติกาการเล่น เกม”ตามล่าหาคำศัพท์”
9. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มย่อย 3-4 คน ให้เด็กทีละกลุ่ม ออกไปหา รูปภาพสัตว์ ถ้าพบแล้ว ให้ตะโกนบอกชื่อของรูปสัตว์ภาพนั้น เป็นภาษาอังกฤษ และภาษาไทย
10. ครูบันทึกการให้คะแนน ของเด็กแต่ละกลุ่ม
11. ระหว่างเปลี่ยนกลุ่ม ครูและเด็กช่วยกันร้องเพลง ประกอบเครื่องเคาะจังหวะ

ขั้นสรุป

1. ครูและเด็กช่วยกันสรุปเกี่ยวกับคำศัพท์ทั้ง 3 คำ จากการเล่นเกม”ตามล่าหาคำศัพท์”
2. เด็กๆทำใบงาน “โยงเส้นจับคู่ คำศัพท์กับรูปภาพ”
3. กล่าวชมเชยนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมอย่างตั้งใจและตักเตือนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขณะร่วมกิจกรรม

7. สื่อการเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง”สิงโตกับแพะ”
2. บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 3 บัตร
3. บัตรภาพ สิงโต , นกแร้ง,แพะ
4. เกมการศึกษา “ตามล่าหาคำศัพท์”
5. ใบงานโยงเส้นจับคู่ คำศัพท์กับรูปภาพ

8. การประเมินพัฒนาการทางการฟังภาษาอังกฤษ

- สังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษา
1. การเข้าใจและจดจำคำศัพท์
  2. การเล่นเกมการศึกษา
  3. การทำใบงาน

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

ผู้สอน

(.....)

แบบประเมินการฟังและพูดเลียนแบบเจ้าของภาษา

สังเกต ครั้งที่ 3 (วัน พุธ ที่ 5 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรม การพูดเลียนแบบเจ้าของภาษาของ
เด็ก

ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงสูงที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงสูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

แบบประเมินการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

สังเกต ครั้งที่ 3 (วัน พุธ ที่ 5 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมผลการเรียนรู้และเข้าใจความหมาย
ของคำศัพท์

ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของคำศัพท์สูงสุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์สูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

แผนการจัดกิจกรรม การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการฟังภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 4
กิจกรรม(เสริมประสบการณ์) ฟังนิทานออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษา เรียนรู้และเข้าใจ
คำศัพท์

นิทานเรื่อง   สิงโตกับแพะ

เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 1(อายุ 3-4 ขวบ) เวลา 10.25 -11.30 น.

1.สาระการเรียนรู้

การฝึกฟังและเรียนรู้คำศัพท์ต่างๆจากนิทานที่ได้ฟังเป็นความสามารถในการเข้าใจและ
จดจำความหมายของคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้หลังการฟังนิทานและออกเสียงพูดคำศัพท์ได้ชัดเจน

2.สภาพที่ฟังประสงค์

1.จดจำคำศัพท์และบอกความหมายของคำศัพท์ได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถจดจำคำศัพท์ได้ถูกต้อง 2 ใน 3 คำ

4.ประสบการณ์สำคัญ

1.เด็กฟังนิทาน เรื่อง สิงโตกับแพะ

2.เด็กทำความเข้าใจความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

5.เนื้อหา

คำศัพท์ พร้อมความหมาย

1.food (อาหาร)   2.summer (อากาศร้อน)   3.sky (ท้องฟ้า)

6.กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1.ครูถามคำถามปลายเปิด “การแย่งกัน การทะเลาะกัน ทำให้เกิดอะไรขึ้นบ้าง”

2.ครูทบทวนความรู้คำศัพท์เดิมและนำเข้าสู่ คำศัพท์ใหม่

ขั้นดำเนินการ

1.ครูนำบัตรคำศัพท์ พร้อมบัตรภาพ ที่ละภาพ ยกขึ้นให้เด็กดู พร้อม อ่านคำศัพท์และ
บอกความหมายของคำศัพท์ ให้เด็กฟัง 2-3 รอบ

2.ให้เด็กอ่านคำศัพท์พร้อมความหมายของคำศัพท์ ตามคุณครู 2-3 รอบ

3.ให้เด็กอ่านคำศัพท์ พร้อมบอกความหมายของคำศัพท์ ด้วยตนเอง

4.เล่นเกมทาย คำศัพท์ โดยครู นำบัตรคำศัพท์ติดไว้ที่กระดาน แล้วให้เด็กทีละคน นำ
บัตรภาพ มาวางต่อด้านข้างคำศัพท์ ให้ถูกต้อง

5.ให้อาสาสมัคร เด็กออกมาหน้าชั้นเรียน มาเลือกบัตรภาพ ยกขึ้น และให้เพื่อน ตอบ คำศัพท์ของภาพนั้น

ขั้นสรุป

- 1.ครูและเด็กช่วยกันสรุปเกี่ยวกับคำศัพท์ทั้ง 3 คำ
- 2.เด็กๆทำใบงาน “โยงเส้นจับคู่ คำศัพท์กับรูปภาพ”
- 3.กล่าวชมเชยนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมอย่างตั้งใจและตักเตือนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขณะร่วมกิจกรรม

7. สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 3 บัตร
3. บัตรภาพ อาหาร,อากาศร้อน,ท้องฟ้า
- 4.เกมการศึกษา “ทายคำศัพท์”
- 5..ใบงานโยงเส้นจับคู่ คำศัพท์กับรูปภาพ

8.การประเมินพัฒนาการทางการฟังภาษาอังกฤษ

สังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษา

- 1.การเข้าใจและจดจำคำศัพท์
- 2.การเล่นเกมการศึกษา
- 3.การทำใบงาน

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

ผู้สอน

(.....)

แบบประเมินการฟังและพูดเลียนแบบเจ้าของภาษา

สังเกต ครั้งที่ 4 (วันพฤหัสบดี ที่ 6 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมพูดเลียนแบบเจ้าของภาษาของเด็ก

ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมฟังและพูดเลียนเสียงสูงที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมฟังและพูดเลียนเสียงสูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมฟังและพูดเลียนเสียงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมฟังและพูดเลียนเสียงต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมฟังและพูดเลียนเสียงต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

แบบประเมินการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

สังเกต ครั้งที่ 4 (วันพฤหัสบดี ที่ 6 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของคำศัพท์สูงสุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและเข้าใจความหมายของคำศัพท์สูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

แผนการจัดกิจกรรม การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการฟังภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 5
กิจกรรม(เสริมประสบการณ์) ฟังนิทานออกเสียงเลียนแบบเจ้าของภาษา เรียนรู้และเข้าใจ
คำศัพท์

นิทานเรื่อง

สิงโตกับแพะ

เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 1(อายุ 3- 4 ขวบ)

เวลา 09.00 -09.30 น.

1.สาระการเรียนรู้

การฝึกฟังและเรียนรู้คำศัพท์ต่างๆจากคำสั่งที่ได้ฟังเป็นความสามารถในการเข้าใจและ
จดจำความหมายของคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้หลังการฟังนิทานและออกเสียงพูดคำศัพท์ได้ชัดเจน

2.สภาพที่ฟังประสงค์

- 1.จดจำคำศัพท์และบอกความหมายของคำศัพท์ได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถจดจำคำศัพท์ได้ถูกต้อง 2 ใน 3 คำ

4.ประสบการณ์สำคัญ

- 1.เด็กฟังนิทาน เรื่อง สิงโตกับแพะ
- 2.เด็กทำความเข้าใจความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

5.เนื้อหา

คำศัพท์ พร้อมความหมาย

1. drink (ดื่ม)
2. flying (บิน)
3. circle (วงกลม)

6.กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- 1.ครูให้เด็กจับมือกันเป็นวงกลมล้อมเป็นวงกลม และให้เด็ก ทำเสียงสิงโต (ระดับเสียง
เบา – ดัง)ประกอบเสียงลูกแซก
- 2.ให้เด็กอาสา ออกมาในวงกลม ทำเลียนเสียง ตามแบบตัวละคร ในนิทาน เรื่อง “สิงโต
กับแพะ”

ขั้นดำเนินการ

- 1.ครูอธิบายการทำท่าทางประกอบคำศัพท์ ให้เด็กฟัง
- 2.ครูออกเสียงคำศัพท์ ทีละคำศัพท์ และให้สัญญาณ ให้เด็กทำท่าประกอบคำศัพท์ที่ได้
ยินคือ drink (ดื่ม) flying (บิน) circle (วงกลม) เป็นกลุ่มใหญ่
3. ครูออกเสียงคำศัพท์ ทีละคำศัพท์ และให้สัญญาณ ให้เด็กทำท่าประกอบคำศัพท์ที่ได้
ยินคือ drink (ดื่ม) flying (บิน) circle (วงกลม) เป็นกลุ่มย่อย

4. ครูออกเสียงคำศัพท์ ทีละคำศัพท์ และให้สัญญาณ ให้เด็กทำท่าประกอบคำศัพท์ที่ได้ยินคือ drink (ดื่ม) flying (บิน) circle (วงกลม) เป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

- 1.ครูและเด็กช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ ท่าทางประกอบคำศัพท์
- 2.กล่าวชมเชยเด็กที่ร่วมกิจกรรมอย่างตั้งใจและตักเตือนเด็กที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขณะร่วมกิจกรรม

7. สื่อการเรียนรู้

1. คำศัพท์ภาษาอังกฤษ drink (ดื่ม) flying (บิน) circle (วงกลม)
2. ลูกแซก นกหวีด
3. ตัวเด็ก

8.การประเมินพัฒนาการทางการฟังภาษาอังกฤษ

การทำท่าทางประกอบคำสั่ง จากคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

ผู้สอน

(.....)

แบบประเมินการฟังและพูดเลียนแบบเจ้าของภาษา

สังเกต ครั้งที่ 5 (วันศุกร์ ที่ 6 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรม การพูดเลียนแบบเจ้าของภาษาของ
เด็ก

ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงสูงที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงสูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรม การฟังและพูดเลียนเสียงต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

แบบประเมินการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์

สังเกต ครั้งที่ 5 (วันศุกร์ ที่ 6 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมกรการเรียนรู้และเข้าใจความหมาย
ของคำศัพท์

ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมกรเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของคำศัพท์สูงสุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมกรเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์สูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมกรเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมกรเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมกรเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ภาคผนวก ข

- 1.แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ
- 2.แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังภาษาอังกฤษ

คู่มือการใช้แบบทดสอบการวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุ 3- 4 ขวบ
2. ในการดำเนินการทดสอบ ให้มีผู้ดำเนินการทดสอบ จำนวน 1 ท่าน และผู้ช่วยดำเนินการทดสอบจำนวน 1 คน สำหรับดูแลและอำนวยความสะดวกให้ผู้รับการทดสอบ สามารถปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบ
3. แบบทดสอบทั้งหมด จำนวน 2 ชุด มีลักษณะเป็นตัวเลือกให้ตอบ และโยงเส้นจับคู่ โดยผู้ทดสอบจะอ่านให้ฟังและให้เด็กตอบคำตอบที่ถูกที่สุด

คำแนะนำการใช้แบบทดสอบ

1. ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบประกอบด้วยแบบทดสอบจำนวน 2 ชุด
ชุดที่ 1 แบบทดสอบก่อนเรียน วัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 10 ข้อ
ชุดที่ 2 แบบทดสอบหลังเรียน วัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 10 ข้อ
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดสอบ กำหนดให้ทำแบบทดสอบข้อละ 1 นาที โดยประมาณ
3. การตรวจให้คะแนน
  - 3.1 ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน
  - 3.2 ข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน
4. การเตรียมการก่อนสอบ

4.1 สถานที่สอบ

สถานที่สอบ ควรเป็นห้องที่มีสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ที่เอื้ออำนวยต่อผู้รับการสอบ เป็นต้น มีแสงสว่างเพียงพอ เก้าอี้จัดให้เหมาะสมกับผู้รับการทดสอบ และไม่เสียงดังจนเกินไป

4.2 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องทำหน้าที่อ่านข้อสอบ ให้ผู้รับการทดสอบฟัง ดังนั้นจึงต้องอ่านคู่มือในการทดสอบแต่ละตอนให้เข้าใจเพื่อให้คุ้นเคยกับสิ่งที่ต้องปฏิบัติในการดำเนินการทดสอบ

4.3 อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้

การเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการทดสอบ

- 4.3.1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษที่ได้รับ
การตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว จำนวนเท่ากับผู้รับการทดสอบ เขียนชื่อ – นามสกุล ของผู้รับการทดสอบไว้ให้พร้อม รวมทั้ง แบบทดสอบที่เป็นตัวอย่างสำหรับผู้ทำการทดสอบบ้างตามสมควร
- 4.3.2 ดินสอดำเพื่อใช้ในการทำแบบทดสอบ
- 4.3.3 นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน
5. ข้อปฏิบัติในแบบทดสอบ

5.1 ในการออกคำสั่งให้ผู้รับการทดสอบทำแบบทดสอบดำเนินการทดสอบต้องใช้คำพูดที่ชัดเจนเป็นธรรมชาติ

5.2 เมื่อดำเนินการทดสอบเสร็จในแต่ละชุด ต้องให้ผู้รับการทดสอบหยุดพัก เช่น ดื่มน้ำ หรือไปเข้าห้องน้ำ หรือเปลี่ยนอิริยาบถ ประมาณ 5 นาที

5.3 ในขณะที่ทำการทดสอบผู้ช่วยดำเนินการทดสอบต้องดูแลผู้รับการทดสอบทุกคนให้เรียนร้อยอยู่เสมอ

5.4 การให้ผู้เข้ารับการทดสอบทำแบบทดสอบในแต่ละชุด ผู้ดำเนินการทดสอบต้องมีวิธีการจูงใจ เร้าใจ ผู้รับการทดสอบสนใจและตั้งใจทำแบบทดสอบ ซึ่งในบางช่วงอาจเอาเทคนิควิธีการทำให้ผู้รับการทดสอบคลายความเมื่อยล้า มาให้สอดแทรกได้บ้าง ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมเป็นสำคัญ

5.5 ในการทดสอบแต่ละครั้ง ผู้ดำเนินการทดสอบต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการทำแบบ ซึ่งควรให้ผู้รับการทดสอบ ทดสอบติดต่อกันนานเกินกว่าครึ่งละ 30 นาที

แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน (ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ)
ชั้นอนุบาล 1

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โกลบอล ไทย ตำบลโคกไทย อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ตอนที่ 1

คำสั่ง: เด็กจะได้อ่านคำศัพท์ แล้วเลือกรูปภาพ 1, 2, 3 ซึ่งมี ความหมายตรงกับคำศัพท์ หรือข้อความ ที่เด็กได้ยิน จากนั้นทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ 1

คำศัพท์ Lion

ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10

Summer ★

Lion ★

Goat ★

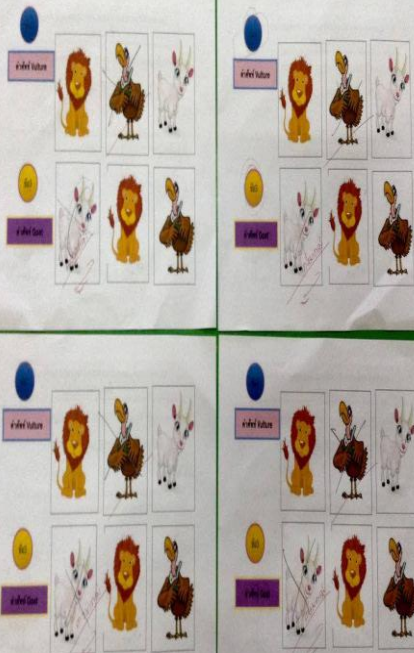
Puddle ★

Vulture ★

ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10

ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10

แบบทดสอบหลังเรียน (ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ)
ชั้นอนุบาล 1

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โกลบอล ไทย ตำบลโคกไทย อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ตอนที่ 1

คำสั่ง: เด็กจะได้อ่านคำศัพท์ แล้วเลือกรูปภาพ 1, 2, 3 ซึ่งมี ความหมายตรงกับคำศัพท์ หรือข้อความ ที่เด็กได้ยิน จากนั้นทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ 1

คำศัพท์ Lion

ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10

Summer ★

Lion ★

Goat ★

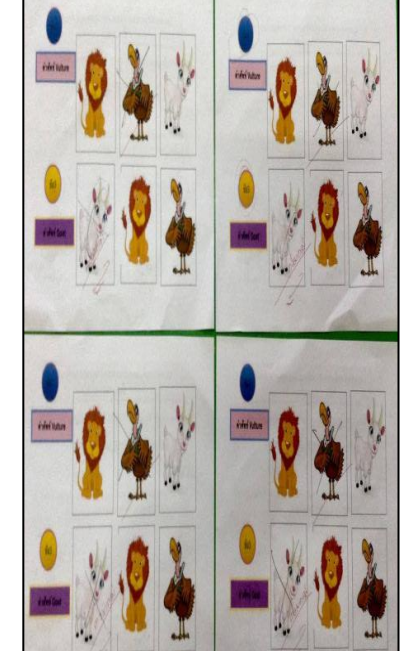
Puddle ★

Vulture ★

ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10

ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10

แบบประเมินการฟังและพูดเลียนแบบเจ้าของภาษา
สังเกต ครั้งที่ .....(วัน..... ที่ .... เดือน..... พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการพูดเลียนแบบเจ้าของภาษาของเด็ก
 ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงสูงที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงสูง

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมการฟังและพูดเลียนเสียงต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)

แบบประเมินการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์
สังเกต ครั้งที่ .... (วัน.....ที่ ..... เดือน..... พ.ศ.2560)

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมาย
 ของคำศัพท์

ซึ่งมี 5 ระดับ

- ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และ เข้าใจความหมายของคำศัพท์สูงสุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์สูง
 ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำ
 ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ					รวม
		1	2	3	4	5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ระดับคุณภาพ							

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบคะแนนการฟังภาษาอังกฤษของเด็กก่อน
และหลังการทดลอง

ตารางที่ 2 แสดงผลพฤติกรรมด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

แบบบันทึกคะแนนก่อนเรียน และ หลังเรียน
 เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานสองภาษา
 ชั้นอนุบาล 1 อายุ 3- 5 ขวบ นิทานเรื่อง สิงโตกับแพะ
 คำชี้แจง การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน มีจำนวนข้อสอบ
 ทั้งหมด
 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10

เลขที่	ชื่อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน	คะแนนทดสอบ หลังเรียน	ผลต่าง	
		คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	D	D ²
1	ศพด.โคกไทย	3.00	4.20	1.20	1.44
2	ศพด.บ่อปลาทอง	2.80	5.30	2.50	6.25
3	ศพด.โนนยาง	3.00	4.20	1.20	1.44
4	ศพด.บ้านเขว้า	4.10	5.70	1.60	2.56
5	ศพด.พระบึง	2.13	3.87	1.74	3.03
6	ศพด.สุขเกษม	2.60	3.40	0.80	0.64
7	ศพด.คิมมะอุ-สวนหม่อน	3.90	6.30	2.50	6.25
8	ศพด.ประทาย	2.50	4.95	2.45	6.00
9	ศพด.ตลาดไทร	3.41	6.33	2.92	8.53
รวม		27.44	44.25	16.19	36.14
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)		3.05	4.92	1.79	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)		0.05	0.86		

แบบบันทึกพฤติกรรมด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานสองภาษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง ในจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมด้านการฟังของเด็กปฐมวัย
ซึ่งมี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านฟังสูงที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านฟังสูง

ระดับ 3 หมายถึง พฤติกรรมด้านฟังปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านฟังต่ำ

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านฟังต่ำที่สุด

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	จุดประสงค์/ระดับคุณภาพ					รวม	เฉลี่ย
		การฟังและเลียนเสียงเจ้าของภาษา						
		ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่3	ครั้งที่4	ครั้งที่5		
1	ศพด.โคกไทย	2.70	2.90	2.90	3.00	3.10	14.60	2.92
2	ศพด.บ่อปลาทอง	2.16	2.38	2.90	3.33	3.50	14.27	2.85
3	ศพด.โนนยาง	2.70	2.90	2.90	3.00	3.10	14.60	2.92
4	ศพด.บ้านเขว้า	2.50	2.60	2.80	2.90	3.10	13.90	2.78
5	ศพด.พระบึง	2.30	2.60	2.90	3.20	3.50	14.50	2.90
6	ศพด.สุขเกษม	2.26	2.46	2.80	3.13	3.20	13.85	2.90
7	ศพด.คีมมะอู-สวนหม่อน	3.85	3.95	4.40	4.60	4.70	21.50	2.77
8	ศพด.ประทาย	2.10	2.20	2.45	2.55	2.65	11.95	4.30
9	ศพด.ตลาดไทร	2.33	2.62	2.66	2.83	3.12	13.56	2.39
รวม		22.90	24.61	26.71	28.54	29.97	132.73	58.97
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)		2.54	2.73	2.96	3.17	3.33	2.95	

เกณฑ์ตัดสินระดับความสามารถ

4.51-5.00 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังมาก

2.51-3.00 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังน้อย

1.00-1.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการฟังน้อยที่สุด

รูปภาพประกอบการวิจัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โศกไทย

การทดสอบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โศกไทย (ก่อนการทดลอง)

การทดสอบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โศกไทย (หลังการทดลอง)

ภาพประกอบกิจกรรมการวิจัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านตลาดไทร

ภาพประกอบกิจกรรมงานวิจัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านตลาดไทร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพระบึง

กิจกรรมการเล่านิทาน

กิจกรรมการทำแบบทดสอบ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพระบึง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสุขเกษม

กิจกรรมเล่านิทาน

แบบทดสอบ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขว้า

กิจกรรมเล่านิทานและเรียนรู้คำศัพท์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบ่อปลาทอง

กิจกรรมเล่านิทาน

ทำแบบทดสอบ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ่อปลาทอง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนยาง

ครูเล่านิทานสองภาษาและให้เด็กฟังนิทานจากสื่ออินเทอร์เน็ตพร้อมทั้งให้เด็กเรียนรู้การเลียนเสียงเจ้าของภาษา การเรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคิมมะอุ_สวนหม่อน

การทดสอบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคิมมะอุ_สวนหม่อน
(ก่อนการทดลอง)

การทดสอบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคิมมะอุ_สวนหม่อน
(หลังการทดลอง)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ประทาย

การทดสอบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ประทาย (ก่อนการทดลอง)

การทดสอบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ประทาย (หลังการทดลอง)

ภาคผนวก ง
นิทานภาษาอังกฤษ เรื่อง สิงโตกับแพะ

นิทานภาษาอังกฤษ เรื่อง สิงโตกับแพะ
(The Lion and The Goat)

วันหนึ่งท่ามกลางอากาศอันแสนอบอ้าวของฤดูร้อน สิงโตและแพะต่างกระหายน้ำเที่ยวเดินหาน้ำดื่ม จนเดินมาพบกันที่แอ่งน้ำเล็กๆ แห่งหนึ่ง ทั้งสองแย่งกันกินน้ำ จนเกิดทะเลาะ และต่อสู้กันขึ้น ในที่สุด ทั้งสิงโตและแพะก็เหนื่อยหอบด้วยกันทั้งคู่

One humid day in the summer, a lion and a goat were dying of thirst. Once they found a puddle, they began fighting for the water. They fought and became really tired.

หลังจากต่อสู้กัน ทั้งคู่ก็นอนหมดเรี่ยวหมดแรง ในขณะที่นอนอยู่นั้น เจ้าสิงโตก็มองเห็นฝูงแร้งกำลังบินคอยท่าอยู่บนฟ้า มันจึงพูดขึ้นว่า “เราควรแบ่งน้ำกันกินดีกว่าต่อสู้กันจนตาย แล้วกลายเป็นอาหารของแร้งนะ” เจ้าแพะเห็นด้วยกับสิงโต ทั้งสองจึงแบ่งน้ำกันกินแต่โดยดี

After a battle, they laid down for a rest. And then the lion saw vultures were flying circle around in the sky. “I think we better compromise and share the water or we keep fighting until one loses and becomes their food.” said the lion. The goat agreed with the lion, and at the end they share water to drink.

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า (Moral of the story)

“แบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่กัน ดีกว่าต้องสูญเสียไปทั้งหมด” (Share something better than lose everything)

ประวัติย่อผู้ทำวิจัย

ชื่อผู้วิจัย

นางกนกวรรณ ยืนยง
 นางสาวอารยา พลีสดี
 นางธรรมมะ เจริญ
 นางสาวอมรรัตน์ ตีระวัฒนศักดิ์
 นางรจนา นิลสมัคร
 นางสาวจรุณี เค้าจิว
 นางสาวปนัดดา ทาเงิน
 นางสาวเกษมณี ตามตะขบ
 นางสาวจันทร์ธิดา พูนมาก
 นางสาววราภรณ์ แก้วปัดถา
 นางสาวชยาภัก จิตจำเจริญ
 นางพัฒนิตา สังกัดกลาง

สถานที่วิจัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโคกไทย อำเภอปักธงชัย

จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพระบึง

อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบ่อปลาทอง อำเภอปักธงชัย

จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเกษม อำเภอปักธงชัย

จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเขว้า อำเภอชุมพวง

จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง อำเภอชุมพวง

จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลคีมมะอุ_สวนหม่อน

อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลประทาย อำเภอประทาย

จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไทร

อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2513). **วรรณกรรมจากบ้านใน**. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : เบริน-เบส บุ๊คส์.
- จิรัฐดา แสนดี. (2550). **ใช้นิทานเพื่อคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของ ชั้นอนุบาลปีที่ 2**. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2548). **คู่มือออกข้อสอบสำหรับผู้ปกครอง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว .
- ทิตนา แคมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอนเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา รักตประจิต. (2548). **การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยใน สถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ**. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ประเวศ วะสี. (2557). **อภิวัดการณ์การเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) .
- ประสาธ อิศรปริดา. (2547). **สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา**. มหาสารคาม : โรงพิมพ์คลัง นานาวิทยา.
- พัฒน์นรี จันทราภิรมย์. (2559). **การศึกษาผลของการใช้สื่อนิทานเพื่อพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย**. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2539). **การเล่านิทาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วคินี อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2547). **การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ วางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ตามแนวการสอนแบบไฮ/สโคป ของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนสาธิต มศว. ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)**. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร).
- สยามรัฐออนไลน์. (6 มกราคม 2560). สกศ.เคาะ 7 ยุทธศาสตร์พัฒนาปฐมวัย. **สยามรัฐ**.

- สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.siamrath.co.th/n/7916>
 สำนักาน ตาละลักษณณ. (2547). *การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
 สำหรับเด็กปฐมวัย จังหวัดเพชรบุรี*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมาราช).
- สำนักข่าว Hfocus (เอชโฟกัส). (24 มิถุนายน 2559). วิฤตพัฒนาการเด็กปฐมวัยของไทย
 ต่ำกว่ามาตรฐานถึง 30% เร่งค้นหาเพื่อแก้ไขทันท่วงที. *สำนักข่าว Hfocus
 (เอชโฟกัส)*. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2560, จาก <https://www.hfocus.org/content/2016/06/12324>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *รายงานผลการติดตามและประเมินผลนโยบายและ
 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 ช่วงครึ่งแผน
 พ.ศ. 2550-2554*. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สมณทา วงษ์สวัสดิ์. (2551). *การใช้นิทานเป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้าน
 การฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยา ฮ่องเสนาะ (2560). *การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ
 12 มิถุนายน 2560, จาก [http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/
 parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=31140](http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=31140)
- หฤทัย อรุณศิริ. (2551). *การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเทศบาล
 ในจังหวัดสิงห์บุรี*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไทย. (2560). *สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน*. สืบค้นเมื่อ
 12 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.kogthai.go.th/info1.php>
- Cubey, J. F. (1960). "Folklore." in The work Book Encyclopedia. Field Enterprises
 Education Corporation.